

**ZEMKOPIBAS MINISTRIJA
PĀRTIKAS UN VETERINĀRAIS DIENESTS**

APSTIPRINĀTS

Ar Valsts galvenā Pārtikas un veterinārā inspektora

2021.gada 8. aprīļa rīkojumu Nr.36

**TRAKUMSĒRGAS
VALSTS UZRAUDZĪBAS UN
APKAROŠANAS PROGRAMMA**

RĪGA, 2021

SATURS

I Trakumsērgas valsts uzraudzība	3
II Trakumsērgas valsts uzraudzības un apkarošanas programmas izpildes kārtība	7
III Trakumsērgas profilakses kārtība	14
IV Trakumsērgas apkarošanas kārtība	18
1.pielikums „Veterinārārsta paziņojums par lēmuma neizpildi”	
2.pielikums „Lēmums par rīcību ar dzīvnieku”	
3.pielikums „Norādījumi dzīvnieka novērošanai”	
4.pielikums „Akts par dzīvnieka eitanāziju”	
5.pielikums „Izziņa iesniegšanai ārstniecības personai par dzīvnieka klīniskās izmeklēšanas rezultātiem”	
6.pielikums „Trakumsērgas apkarošanas pasākumu plāna paraugs”	
7.pielikums „Trakumsērgas paraugu pavadraksts”	
8. pielikums „Trakumsērgas valsts uzraudzības un apkarošanas programmas ietvaros veikto pakalpojumu izmaksu aprēķins”	
9. pielikums „Trakumsērgas valsts uzraudzības un apkarošanas programmas ietvaros veikto pasākumu izmaksu kopsavilkums”	
10.pielikums „Trakumsērgas aizdomu gadījumu reģistrācijas žurnāls” (<i>paraugs</i>)	

Šī programma nosaka trakumsērgas profilakses kārtību, detalizētu rīcību aizdomu gadījumā par dzīvnieka inficēšanos vai saslimšanu ar trakumsērgu un trakumsērgas diagnozes apstiprināšanas gadījumā Latvijas Republikas teritorijā.

I Trakumsērgas valsts uzraudzība

1. Slimības apraksts

Trakumsērga ir viena no bīstamākajām cilvēku un zīdītājdzīvnieku infekcijas slimībām. Saslimšana izpaužas ar smagiem centrālās nervu sistēmas darbības traucējumiem, paaugstinātu nervu sistēmas uzbudināmību vai nomāktību, agresivitāti, kam seko paralīze un nāve.

Trakumsērgas sekmīgai likvidācijai ir ne tikai liela ekonomiska, bet arī sociāla nozīme, jo dzīvnieku saslimšana apdraud arī cilvēka veselību.

Etioloģija. Slimību ierosina RNS saturošs Mononegavirāles kārtas Rhabdoviridae dzimtas Lyssavirus ģints trakumsērgas vīruss. Vīrusam ir apvalks. Apvalka antigēns (G) ir glikoproteīds, kas nodrošina vīrusa piestiprināšanos šūnai un inducē vīrusneitralizējošu antivielu sintēzi. Kodola antigēns (N) ir nukleoproteīds, tas ir vienāds visiem vīrusa paveidiem un to izmanto diagnostikā.

Trakumsērgas vīruss ir jūtīgs pret karstumu (+60⁰ C 5-10 min), ultravioleto starojumu, dezinfekcijas līdzekļiem. Sasladētā gaļā var saglabāties vairākas dienas, bet parasti iet bojā, gaļu atkausējot. Siekalām izžūstot, iet bojā dažu stundu laikā.

Epizootioloģija. Var saslimt visi siltasiņu dzīvnieki, neatkarīgi no vecuma. Visuzņēmīgākās ir lapsas, jēnoti, vilki, tad seko - liellopi, truši, suņi, kaķi, aitas, kazas, zirgi, vismazāk uzņēmīgi ir putni.

Galvenie trakumsērgas izplatītāji un uzturētāji dabā ir plēsīgie savvaļas dzīvnieki: lapsas, jēnotsuņi, retāk – āpši, caunas, vilki, lūši u.c. sugu dzīvnieki.

Vīruss, galvenokārt, izdalās no organisma ar siekalām, no kurām var inficēties dzīvnieki un cilvēki, ja tos sakož un apsiekalo ar trakumsērgu slim dzīvnieks, retāk - vīrusam no inficēta materiāla iekļūstot ādas vai gļotādas brūcē citā veidā..

Īpašos apstākļos (no sīkspārņiem alās) iespējama arī areogēna inficēšanās. Perorāla inficēšanās novērota reti, uzņemot lielu vīrusa daudzumu.

Patogēnēze. Slimajiem dzīvniekiem bojājumus (ieslēgums ķermenīšus) atrod galvas un muguras smadzeņu, kā arī gangliju neironos. Vīruss ir neotropas dabas, taču iekļūstot caur brūci audos, lielāko inkubācijas perioda daļu vīruss paliek tur un vairojas miocītos. Tālāk no brūces caur muskuļa-nerva savienojuma vietu, motoro nervu platēm vai ožas nerva neuroepitēliālajām šūnām (deguna dobumā) vīruss nonāk nervos (aksonos) un pasīvi ceļo CNS virzienā ar ātrumu ~7-10cm dienā. Tādēļ laiks, kas nepieciešams vīrusa aizklūšanai līdz muguras un galvas smadzenēm, ir atkarīgs gan no brūces attāluma, gan no brūces reģiona inervācijas, gan vīrusa virulences un/vai daudzuma, gan no ārstēšanas (brūces apkopšana u.c.) pasākumiem.

Pēc muguras vai galvas smadzeņu sasniegšanas vīruss izplatās ātri, bojā neirus un līdz ar to parādās klīniskās pazīmes. Nervu darbības traucējumu raksturs zināmā mērā atkarīgs no vairāk bojāto smadzeņu daļu funkcijas. Asinīs vīruss nav konstatēts. Pa perifēro sensoro un

motoro nervu šķiedrām, vīruss virzoties atpakaļ uz perifēriju, nonāk dažādos audos un 50-88% gadījumu nonāk arī siekalu dziedzeros. Siekalu dziedzeros vīruss var nonākt gan pirms klīnisko pazīmju parādīšanās, gan vispār nenonākt gadījumos, kad dzīvnieks ātri iet bojā.

Klīniskās pazīmes. Inkubācijas periods ir atkarīgs no daudziem faktoriem un īsāks tas ir jauniem dzīvniekiem, kā arī tad, ja brūce ir plašāka un tuvāk galvai. Lielākoties gadījumu tas ir bijis 2-8 nedēļas, bet govīm un suņiem ir reģistrēti gadījumi ar 5-7 mēnešu garu inkubācijas periodu. Tāpēc oficiāli maksimālais inkubācijas perioda garums ir noteikts 6 mēneši.

Slimībai var izšķirt divas galējās formas – trakojošo un paralītisko. Taču tās var novērot vienlaicīgi, ja vienādi skartas ir muguras (paralīze) un galvas (uzbudinājums, trakošana) smadzenes. Slimība beidzas letāli gan dzīvniekam, gan cilvēkam.

Suņiem slimības attīstībā var novērot vairākas stadijas. Sākumā (prodromālā jeb melanoliskā stadija) novēro izmaiņas uzvedībā, palielinātu jutību, halucinācijas. Ir izmainīta apetīte, nevienādi paplašinātas acu zīlītes, šķielējošs skatiens, var laizīt vai kost koduma vietu. Vēlāk kļūst apgrūtināta ūdens norīšana (diafragmas krampji), parādās siekalošanās. Defekācija un urinēšana ir aizturētas.

Pēc dažām dienām sākas uzbudinājuma stadija. Rodas iespaids, ka halucināciju dēļ nemiers un uzbudinājums pieaug – kož, grauž, norij neēdamus priekšmetus, cenšas norauties no ķēdes un aizskriet. Skrienot bieži bez riešanas uzbrūk citiem suņiem un dzīvniekiem, arī cilvēkiem. Iesprostotam dzīvniekam novērojamas niknuma lēkmes. Starplēkmu periodā sēž vai gul nespēkā. Sakarā ar acu muskuļu paralīzi mainās skatiens. Balss aizsmakusi, rējiens dubultots un beidzas ar ilgu gaudošanu. Iztek siekalas, jo rīšana izraisa rīkles muskulatūras krampjus.

Slimība beidzas ar paralītisko stadiju. Mute atvērta, izkaras mēle, sākas kāju un ķermeņa muskulatūras paralīzes. Pēc elpošanas muskulatūras paralīzes iestājas nāve. Slimība var noritēt arī bez uzbudinājuma stadijas, jo sevišķi istabas suņiem.

Kaķiem klīniskās pazīmes līdzīgas kā suņiem, bet vairāk izteikta agresivitāte pret saimnieku.

Lapsām klīniskās pazīmes līdzīgas kā suņiem un tās bezbailīgi tuvojas suņiem, cilvēkiem.

Govīm agrā pazīme bieži ir astes ļenganums un nobīde uz vienu pusi, ķermeņa pakaļdaļas šūpošanās, samazināta jutība. Saslimšana var atgādināt aizrīšanos (siekalošanās, uzpūšanās, priekškuņģu atonija), turpmāk seko gulēšana, airēšanās ar kājām, apgrūtināta elpošana, muskulatūras fibrilāra raustīšanās, svīšana. Var būt žāvāšanās atgādināši mēģinājumi izdot skaņu. Beigās, iestājoties pakaļdaļas paralīzei, dzīvnieks gul, anusa sfinktera paralīzes dēļ taisnajā zarnā ieplūst un izplūst gaiss.

Trakojošās formas gadījumā var būt uzbudinājuma un agresijas lēkmes, kuru laikā uzbrūk citiem dzīvniekiem vai priekšmetiem, kustības var būt nekoordinētas, darbības pārspīlētas. Novērojama ilga baurošana dobjā, aizsmakušā balsī, dažreiz līdzīga teļa baurošanai vai suņa riešanai, siekalošanās, uzmanīga apkārtnes aplūkošana, īpaša jutība pret trokšņiem un kustību. Bulliem vērojama palielināta dzimumaktivitāte, tie lec uz dažādiem priekšmetiem. Trakojošā forma ilgst 1-2 dienas un var pēkšņi beigties ar paralīzi. Ķermeņa temperatūra var būt nedaudz paaugstināta, mainīga apetīte. Daži dzīvnieki ne ēd, ne dzer, ja mēģina – nevar norīt, citi uzņem barību bez traucējumiem. Mainīgo pazīmju dēļ trakumsērga jāņem vērā visos CNS darbības traucējumu gadījumos.

Aitām slimības norise līdzīga kā govīm, var būt agresivitāte, palielināta dzimumtieksme, vilnas izplūkšana, siekalošanās, muskulatūras tremors.

Kazām – līdzīgi kā aitām, bet tās ir agresīvas, nepārtraukti blēj.

Zirgiem – bieži novēro paralītisko formu. Sākumā var parādīties gurdenums, apātija, klibums ar vienu kāju, ataksija, kam seko kāju, astes, anusa u.c. paralīzes. Bet tie var būt arī uzbudināti, nikni mētā galvu, niķīgi, kļūst agresīvi, trako, uzbrūk suņiem u.c., krīt uz zemes, veļās. Acu zīlītes paplašinātas, var novērot košļāšanas un rīšanas muskulatūras krampjus, palielinātu dzimumtieksmi, kolikas, stipru svīšanu, tad paralīzes.

Cūkām – izpaušme var būt ļoti dažāda. Novēro gan uzbudinājumu un tieksmi uzbrukt, gan apdullumu un koordinācijas traucējumus. Var būt stipra siekalošanās, ātras košļāšanas kustības, kāpšanās atpakaļ.

Patologanatomiskās izmaiņas.

Aizdomu gadījumā uz trakumsērgu pieskaršanās liķim ar kailām rokām nav pieļaujama. Liķa sekciju drīkst izdarīt veterinārārsts, ievērojot personīgās drošības pasākumus. Suņa vai plēsīga dzīvnieka liķis parasti ir izkāmejījis, var būt redzami ādas bojājumi koduma vietā. Apmatojums mutes apkārtnē aptraipīts ar siekalām. Mute pavērta, mēle sausa, savainota, arī mutes gļotāda var būt savainota, zobi izlauzti. Kuņģa gļotāda iekaisusi, kuņģī var būt neēdami priekšmeti. Atgremotājiem un citiem mājdzīvniekiem minētās izmaiņas var nebūt, priekškuņģu saturs ir sauss. Histoloģiski smadzenēs atrod Babeša-Negri ķermenīšus.

Diagnostika.

Diagnozi nosaka kompleksi, vadoties no notikuma apraksta, klīniskās ainas, diferencējot no citām slimībām, bet apstiprināt var tikai ar laboratoriskiem izmeklējumiem. Kā materiālu izmanto audu paraugus no dažādām galvas smadzeņu daļām (vēlams no hipokampa, iegarenajām smadzenēm un smadzenītēm). Diagnozes uzstādīšanai parasti izmanto imunofluorescences metodi (IFM), šūnu kultūrās vai ar bioraudzi. Izmantojot IFM, diagnozi var apstiprināt ar 98-100% precizitāti dažu stundu laikā. Neuroblastomas šūnu monoslāņa inficēšana un sekojoša vīrusa identifikācija ar IFM aizņem laiku 18-48 stundas. Bioraudze ilgst līdz 28 dienām.

Diferenciāldiagnostika.

Jādiferencē trakumsērga no suņu mēra, infekciozā hepatīta, Aujeski slimības, akūtas psihozes, transmisīvām sūkļveida encefalopātijām, atgremotājiem – ketozes un aizrīšanās, zirgiem – encefalomiēlīta, cūkām – klasiskā cūku mēra, Tešena slimības, intoksikācijām, citu mikroorganismu izraisītiem meningītiem u.c. slimībām. Līdzīgas pazīmes var novērot arī saindēšanās gadījumos ar svinu, dažādiem pesticīdiem u.c. indēm.

2. Trakumsērgas valsts uzraudzības vēsture

Pēc pirmā pasaules kara Latvijā visintensīvākā trakumsērgas izplatība bija 1923. gadā – saslima 308 mājdzīvnieki, no tiem 217 suņi. 1927. gadā saslima 260 suņi. Vēlākos gados trakumsērgas intensitāte samazinājās – 1939. gadā saslima 68 mājdzīvnieki, no tiem 47 suņi. Līdz pat 50. gadu sākumam Latvijā bija vērojama tā sauktā pilsētas tipa trakumsērga, kad saslima galvenokārt suņi, bija konstatēti arī atsevišķi vilku saslimšanas gadījumi.

Turpmākajos gados pilsētas tipa trakumsērga samazinājās un pamazām palielinājās savvaļas dzīvnieku saslimšana.

Laika posms	Saslimušie savvaļas dzīvnieki (%)	Saslimušie mājdzīvnieki (%)
1956. – 1962.	23.5%	76.5%
1963. – 1966.	55.7%	44.3%
1967. – 1973.	60.8%	39.2%
1990. – 1999.	69.6%	30.4%
2000. – 2009.	81.7%	18.3%
2010. - 2012.	73.7 %	26.3%
2013. – 2020.	0%	0%

Ar 2000. gadu strauji palielinājās dzīvnieku saslimšana ar trakumsērgu, 2003. gadā sasniedzot vislielāko trakumsērgas intensitāti – 964 saslimušie.

Vēsturiski dažādās Eiropas valstīs tika mēģināts apkarot trakumsērgu mēģinot krasi samazināt lapsu populāciju – dabīgo trakumsērgas rezervuāru dabā, taču tas izrādījās neefektīvi, jo ir neiespējami lapsu skaitu samazināt līdz tādām līmenim, lai tiktu pārtraukts slimības cikls.

Par daudz efektīvāku slimības kontroles veidu ir atzīta savvaļas dzīvnieku vakcinācija, kas nodrošina pret trakumsērgu neuzņēmīgu (imūnu) savvaļas lapsu un jenotsuņu populāciju.

Lapsu orālā vakcinācija pret trakumsērgu Latvijā tika uzsākta 1991. gadā. Vakcināciju veica atsevišķu rajonu teritorijās. Tika pielietota Krievijā ražota orālā vakcīna, kuru veterinārārsti paši iestrādāja ēsmā (piemēram, zivīs). Šī vakcīna nesaturēja marķieri, līdz ar to nevarēja noteikt vai dzīvnieki ir saņēmuši vakcīnu. Neskatoties uz sekmīgiem rezultātiem atsevišķos rajonos, vakcinācijas process bija ļoti sarežģīts un izrādījās neefektīvs.

Ar 1998. gada rudeni lapsu un jenotsuņu orālai vakcinācijai tika pielietota vakcīna, kas bija oriģināli iestrādāta barības apvalkā jeb ēsmā.

No 2001. gada vakcīnas ar rokām tika izvietotas visos Latvijas rajonos. PVD speciālisti sadarbībā ar Valsts meža dienesta speciālistiem un medību kolektīviem manuāli izvietoja vakcīnu ēsmas lapsu un jenotsuņu uzturēšanas vietās un alu tuvumā līdz 2003. gadam.

2005. gadā ar PHARE projekta atbalstu pirmo reizi Pārtikas un veterinārais dienests uzsāka lapsu un jenotsuņu vakcināciju pret trakumsērgu izmantojot Nacionālo bruņoto spēku Gaisa spēku (NBS GS) aviotehniku. Ierobežoto līdzekļu dēļ tika vakcinēta puse valsts teritorijas, par vakcinācijas teritorijas robežu izmantojot Daugavu.

2006. gadā turpinot sadarbību ar NBS GS, orālā vakcinācija tika veikta jau visā valsts teritorijā.

No 2007. gada vakcīnu izvietojumam uz līguma pamata tika piesaistītas privātās aviokompānijas, ļaujot procesā iesaistīt ekonomiskus lidaparātus un saīsināt vakcinācijas kampaņas norises laiku.

Kopš 2012. gada Eiropas Komisijas līdzfinansētās trakumsērgas apkarošanas programmā tiek iekļauti trakumsērgas apkarošanas pasākumi, orālo vakcīnu iegādes un vakcīnu izlikšanas izdevumi, Baltkrievijas teritorijā - Latvijas pierobežā, 10850 km² platībā.

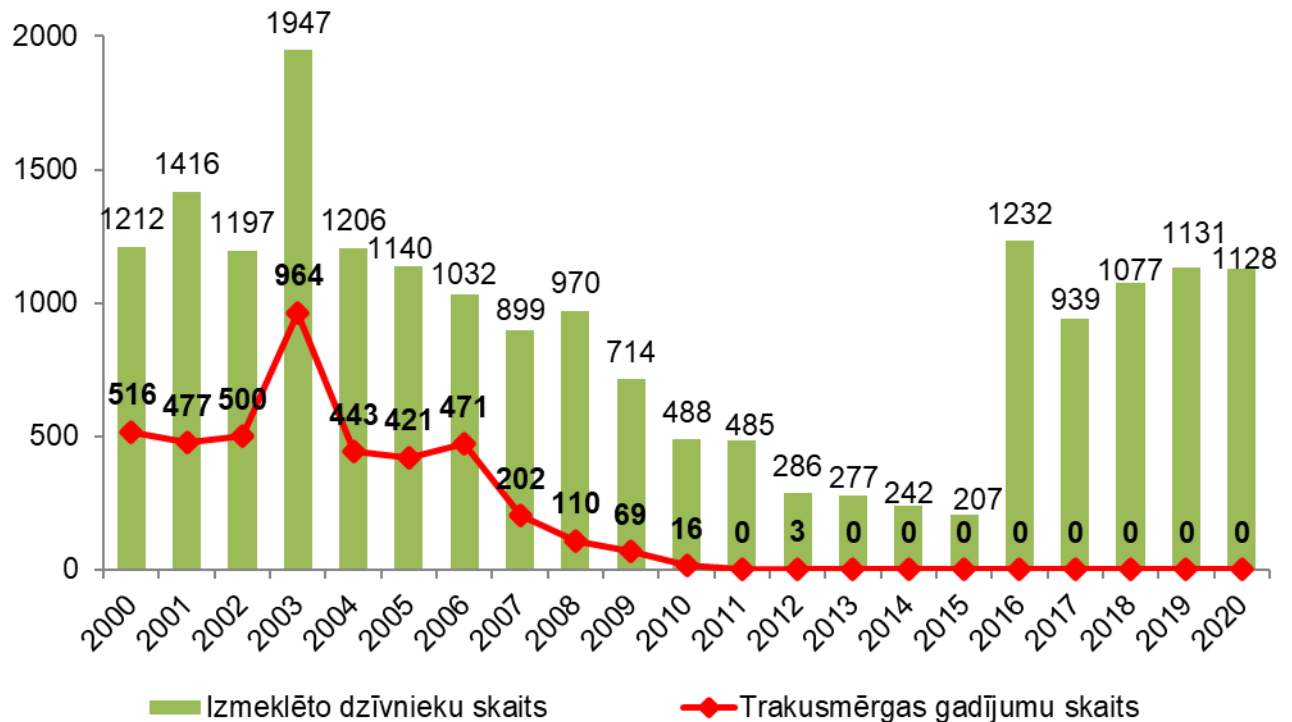
Sākot ar 2014. gadu savvaļas dzīvnieku orālā vakcinācija pret trakumsērgu Latvijas teritorijā tiek veikta Krievijas un Baltkrievijas pierobežā, aptuveni 70 – 100 kilometru platā buferzona.

Saskaņā ar Pasaules dzīvnieku veselības organizācijas (OIE) brīvas valsts no trakumsērgas iegūšanas kārtību, 2014. gada 8. decembrī Latvija ir iesniegusi deklarāciju, kurā sniegta detalizēta informācija par trakumsērgas uzraudzības sistēmu Latvijā, veiktajiem

profilakses un apkarošanas pasākumiem, kā arī trakumsērgas epidemioloģiskās situācijas uzlabošanai pēc savvaļas dzīvnieku orālās vakcinācijas uzsākšanas. Pamatojoties uz iesniegto informāciju Latvijai, ir piešķirts no trakumsērgas brīvas valsts statuss. Deklarācija ir publicēta OIE periodiskajā izdevumā 2015.gada jūnijā.

2.attēls

Izmeklēto dzīvnieku skaits un trakumsērgas gadījumu skaits no 2000. līdz 2020. gadam

Cilvēku nāves gadījumi no trakumsērgas Latvijā ir reģistrēti 1982., 1986., 1993., 1996., 2003. gadā un 2019. gadā. *Ja visi iepriekšējos gados reģistrētie cilvēku nāves gadījumi no trakumsērgas bijuši vietējas izcelsmes, t.i., cilvēki ir tikuši sakosti un attiecīgi - saslimuši un nomiruši - Latvijā, tad 2019. gada cilvēka nāves gadījums no trakumsērgas nav vietējas izcelsmes, bet tas ir tā saucamais "importētais" cilvēka trakumsērgas gadījums, t.i., cilvēks ar trakumsērgu inficējās ārvalstīs, kur to sakoda ar trakumsērgu slims suns, kā rezultātā, atgriežoties Latvijā, cilvēks saslima un nomira no trakumsērgas.*

II Trakumsērgas valsts uzraudzības un apkarošanas programmas izpildes kārtība

3. Programmas mērķis un uzdevumi:

- *saglabāt un uzturēt no trakumsērgas brīvas valsts statusu,*
- nodrošināt savvaļas dzīvnieku (lapsu, jenotsuņu) perorālo vakcināciju pret trakumsērgu,

- nodrošināt trakumsērgas aizdomu gadījumu identificēšanu un apkarošanas pasākumu veikšanu.

4. Vispārīgie jautājumi

4.1. Trakumsērgas valsts uzraudzības un apkarošanas programma (turpmāk tekstā - programma) *tiel* realizēta Latvijas Republikā. Programmu finansē:

4.1.1. no Latvijas Republikas valsts budžeta līdzekļiem:

4.1.1.1. PVD:

- 1) savvaļas dzīvnieku perorālās vakcinācijas izmaksas (par vakcīnu, vakcīnas izlikšanu, vakcīnas uzglabāšanu);
- 2) savvaļas dzīvnieku perorālās vakcinācijas efektivitātes noteikšanas izmaksas (par nomedīto savvaļas dzīvnieku (lapsu, jenotsuņu) liķiem);
- 3) dezinfekcijas līdzekļu iegādes izmaksas dzīvnieka liķa atrašanās vietas dezinfekcijai (izņēmums - skat. 4.1.2. punktu);

4.1.1.2. zinātniskajam institūtam "Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts"(turpmāk – ZI „BIOR”) (izņēmums - skat. 4.1.2. punktu):

- 1) izmaksas, kas saistītas ar laboratoriskajiem izmeklējumiem trakumsērgas diagnozes noskaidrošanas gadījumā;
- 2) savvaļas dzīvnieku perorālās vakcinācijas efektivitātes noteikšanas izmaksas (par savvaļas dzīvnieku liķu daļēju sekciju, laboratoriskajiem izmeklējumiem);

4.1.1.3. valsts pilnvarotajam veterinārārstam (turpmāk – veterinārārsts) (izņēmums - skat. 4.1.2. punktu):

- 1) faktiskos transporta izdevumus, izņemot šīs programmas 10.5.2. un 11.5.2. punktos minētos gadījumus un gadījumus, kad dzīvnieka īpašnieks/turētājs nodrošina dzīvnieka transportēšanu pie veterinārārsta;
- 2) palīgmateriālu iegādes izmaksas (aizsarglīdzekļi, parauga iesaiņošanas materiāli);
- 3) darba samaksu par dzīvnieka klīnisko izmeklēšanu, eitanāziju, dezinfekciju;
- 4) samaksu par vizīti (dokumentu noformēšanu un aprītes nodrošināšanu);
- 5) eitanāzijas līdzekļu izmaksas;
- 6) dzīvnieka liķa iznīcināšanas izmaksas, ja to neveic dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu pārstrādes un iznīcināšanas uzņēmums vai, ja uz ZI „BIOR” netiek nosūtīts viss dzīvnieka liķis;
- 7) samaksu par atrasta lapsas, jenotsuņa liķa (nav bijis kontakts ar mājdzīvniekiem, cilvēkiem) nogādāšanu ZI "BIOR" trakumsērgas izmeklējumam.

4.1.2. no dzīvnieka īpašnieka/turētāja līdzekļiem:

4.1.2.1. PVD, veterinārārstam un ZI „BIOR” visus izdevumus, kas saistīti ar trakumsērgas apkarošanas pasākumiem, ja dzīvnieka īpašnieka/turētāja suns, kaķis vai mājas (istabas) sesks nav vakcinēts vai ir nokavēta vakcinācija pret trakumsērgu saskaņā ar Veterinārmedicīnas likumā noteiktajām prasībām (kā minēts šīs programmas 8.1.punktā) un dzīvniekam:

- 1) konstatē aizdomas par inficēšanos ar trakumsērgu;
- 2) konstatē aizdomas par saslimšanu ar trakumsērgu;
- 3) veikti laboratoriskie izmeklējumi trakumsērgas diagnozes noteikšanai.

4.1.2.2. pilnvarotajam/praktizējošajam veterinārārstam:

1) izdevumus par dzīvnieka klīnisko izmeklēšanu, ja dzīvnieka īpašnieka/turētāja dzīvnieks ir sakodis, saskrāpējis vai apsiekalojis cilvēku;

2) izdevumus par izsniegtu izziņu ārstniecības personai par dzīvnieka klīniskās izmeklēšanas rezultātiem, ja dzīvnieka īpašnieka/turētāja dzīvnieks ir sakodis, saskrāpējis vai apsiekalojis cilvēku;

4.1.2.3. pilnvarotajam/praktizējošajam veterinārārstam - visus izdevumus, kas saistīti ar dzīvnieka (re)vakcināciju pret trakumsērgu.

4.1.2.4. dzīvnieku patversmei vai dzīvnieku viesnīcai - visus izdevumus dzīvnieka novērošanas laikā, kas saistīti ar dzīvnieka uzturēšanu un novērošanu.

4.1.2.5. dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu pārstrādes un iznīcināšanas uzņēmumam – dzīvnieka liķa savākšanas, transportēšanas, uzglabāšanas un iznīcināšanas izmaksas (liela dzīvnieka liķa gadījumā).

4.2. Programmas izpildi centrālā līmenī koordinē un kontrolē PVD Dzīvnieku infekcijas slimību uzraudzības daļa, bet teritoriālā līmenī - valsts vecākais veterinārais inspektors.

4.3. Ja praktizējošam veterinārārstam nav noslēgts pilnvarojuma līgums ar PVD par trakumsērgas apkarošanas pasākumu īstenošanu, tad viņš nekavējoties informē PVD attiecīgo TSV par saņemto informāciju – aizdomām par dzīvnieka inficēšanos vai aizdomām par dzīvnieka saslimšanu ar trakumsērgu, izņemot 4.3.¹ punktā minētajā gadījumā.

4.3.¹ Praktizējošais veterinārārsts, kurš nav pilnvarots PVD, ir tiesīgs klīniski izmeklēt dzīvnieku, kurš ir sakodis, saskrāpējis vai apsiekalojis cilvēku, un izsniegt izziņu iesniegšanai ārstniecības personai par dzīvnieka klīniskās izmeklēšanas rezultātiem (*4.pielikums*). Tālāk praktizējošais veterinārārsts rīkojas kā norādīts 4.3.punktā un turpmākās darbības (dzīvnieka novērošanu utt.) veic pilnvarotais veterinārārsts.

4.4. Ja pastāv aizdomas par dzīvnieka saslimšanu ar trakumsērgu:

4.4.1. veterinārārsts no dzīvnieka liķa (ja dzīvnieks ir nobeidzies) vai veterinārārsts eitanazē dzīvnieku un tad no dzīvnieka liķa nosūta patoloģiskā materiāla paraugu (turpmāk – paraugs) laboratoriskai izmeklēšanai uz ZI „BIOR” trakumsērgas diagnozes noteikšanai;

4.4.2. PVD TSV veterinārais inspektors nosūta dzīvnieka liķi laboratoriskai izmeklēšanai uz ZI „BIOR” trakumsērgas diagnozes noteikšanai;

4.4.3. veterinārārsts, kurš noslēdzis līgumu ar PVD par paraugu noņemšanu no dzīvnieku liķiem, noņem paraugu (dzīvnieka smadzenes) un nosūta to laboratoriskai izmeklēšanai uz ZI „BIOR” trakumsērgas diagnozes noteikšanai.

4.5. Uz ZI „BIOR” trakumsērgas diagnozes noteikšanai kā paraugu nosūta dzīvnieka galvas smadzenes vai dzīvnieka galvu, atdalītu no dzīvnieka liķa (vidējs vai liels dzīvnieks), vai visu dzīvnieka liķi (mazs dzīvnieks). Paraugu, ja tas ir dzīvnieka liķis vai dzīvnieka galva, iesaiņo 2 ūdens necaurlaidīgos polietilēna maisos, bet galvas smadzenes - ievieto ūdens necaurlaidīgā trauciņā.

4.6. Pirms parauga nogādāšanas uz ZI „BIOR”, pilnvarotais veterinārārsts, veterinārārsts, kurš noslēdzis līgumu ar PVD par paraugu noņemšanu no dzīvnieku liķiem vai PVD TSV

veterinārais inspektors aizpilda „Trakumsērgas paraugu pavadraksts” (7.pielikums) – 1 eksemplāru.

4.7. Ja pastāv aizdomas par savvaļas dzīvnieka saslimšanu ar trakumsērgu, medību tiesību lietotājs to *nogalina (nošauj)* un nogādā *nogalinātā (nošautā)* dzīvnieka līķi vai līķa galvu uz PVD attiecīgo TSV vai attiecīgās teritorijas pilnvarotajam veterinārārstam. Veterinārārsts vai PVD TSV veterinārais inspektors aizpilda „Trakumsērgas paraugu pavadrakstu” (7.pielikums) – 1 eksemplāru un to kopā ar paraugu nogādā uz ZI „BIOR” trakumsērgas diagnozes noteikšanai.

4.7.¹ Lai nodrošinātu atbilstošu trakumsērgas epidemioloģiskās situācijas uzraudzību valstī, tiek veikta dabīgā trakumsērgas rezervuāra dabā - lapsu un jēnotsuņu - veselības stāvokļa pastiprināta uzraudzība – veterinārārsts vai PVD TSV veterinārais inspektors noteiktos laika periodos, kas noteikti ar rīkojumu, nosūta atrastu lapsas, jēnotsuņa līķi (nav bijis kontakts ar mājdzīvniekiem, cilvēkiem) uz ZI „BIOR” trakumsērgas izmeklējumam.

4.8. Ja dzīvnieka īpašnieks/turētājs neievēro šajā programmā un normatīvajos aktos noteikto trakumsērgas profilakses un apkarošanas kārtību, veterinārārsts aizpilda 2 eksemplāros „Veterinārārsta paziņojums par lēmuma neizpildi” (1.pielikums) un 1 eksemplāru nosūta (pa pastu, e-pastu) vai nogādā personīgi PVD attiecīgai TSV, kuras veterinārais inspektors uzsāk rīcību ar dzīvnieku īpašnieku/turētāju divu darbdienu laikā pēc šīs programmas 1.pielikuma saņemšanas. Veterinārārsts otru 1.pielikuma eksemplāru atstāj sev.

4.9. Izslēgts.

4.10. Veterinārārsts, vienojoties ar dzīvnieka īpašnieku/turētāju par šīs programmas 10.10.punktā minētā dzīvnieka (govs, zirgs u.c.) nosūtīšanu uz kautuvi, par lēmumu ziņo PVD attiecīgās TSV veterinārajam inspektoram un dzīvnieka pasē (dzīvniekam, kuram saskaņā ar normatīviem aktiem jābūt identifikācijas dokumentam – pasei un kurš dzimis līdz 2010.gada 31.decembrim) veic ierakstu, ka konkrētais dzīvnieks tiek nokauts aizdomu gadījumā par inficēšanos ar trakumsērgu un gaļu un blakusproduktus no minētā dzīvnieka drīkst izmantot cilvēku uzturā tikai pēc termiskas apstrādes. Ierakstu veterinārārsts apstiprina ar zīmogu un parakstu.

4.11. Pirms 4.10.punktā minētā dzīvnieka nosūtīšanas uz kautuvi, PVD attiecīgās TSV veterinārais inspektors organizē, ka kautuve, uz kuru tiek nosūtīts minētais dzīvnieks, tiek informēta par to, ka konkrētais dzīvnieks tiek nokauts aizdomu gadījumā par inficēšanos ar trakumsērgu.

4.12. Veterinārārsts pielikumus (veidlapas, aktus) par veiktajiem trakumsērgas apkarošanas pasākumiem iesniedz PVD TSV, kuras uzraudzības teritorijā atrodas veterinārārsta pamatdarba vieta.

4.13. Ja PVD TSV saņem no veterinārārsta pielikumus (veidlapas, akti) par veiktajiem trakumsērgas apkarošanas pasākumiem, kas veikti citās PVD TSV uzraudzības teritorijā, tad veterinārais inspektors tos elektroniski pārsūta attiecīgajai PVD TSV un to arī telefoniski papildus informē par nosūtītajiem dokumentiem.

4.14. PVD TSV dzīvnieka īpašnieka vai turētāja – fiziskās personas – datus uzglabā piecus gadus pēc tam, kad iesniegts:

- 4.14.1. veterinārārsta paziņojums par lēmuma neizpildīšanu (1. pielikums);
- 4.14.2. lēmums par rīcību ar dzīvnieku (2. pielikums);
- 4.14.3. akts par dzīvnieka eitanāziju (4. pielikums).

4.15. Veterinārārsts dzīvnieka īpašnieka vai turētāja – fiziskās personas – datus uzglabā piecus gadus pēc tam, kad:

- 4.15.1. izsniegts lēmums par rīcību ar dzīvnieku (2. pielikums);
- 4.15.2. izsniegts norādījums par dzīvnieka novērošanu (3. pielikums);
- 4.15.3. aizpildīts akts par dzīvnieka eitanāziju (4. pielikums).

5. Apmaksas kārtība

5.1. Veterinārārsts pieprasa samaksu no:

5.1.1. **PVD** par programmā noteikto pasākumu veikšanu saskaņā ar šīs programmas 4.1.1. punktu;

5.1.2. **dzīvnieku īpašnieka/turētāja** saskaņā ar šīs programmas 4.1.2. punktu.

5.2. Par programmas ietvaros veiktajiem pasākumiem saskaņā ar 5.1.1. punktu veterinārārsts (komersants) saņem samaksu saskaņā ar šajā programmā noteiktajiem izmaksu apmēriem (8.pielikums).

5.2.1. atrasta lapsas, jenotsuņa liķa (nav bijis kontakts ar mājdzīvniekiem, cilvēkiem) gadījumā valsts pilnvarotajam veterinārārstam atmaksā tikai 8. pielikuma 1., 5. un 9. pozīciju;

5.2.2. visos citos gadījumos valsts pilnvarotajam veterinārārstam atmaksā 8. pielikuma no 1. līdz 8. pozīcijai (saskaņā ar veiktajām darbībām), bet neatmaksā 9. pozīciju.

5.3. Pēc programmā noteikto trakumsērgas uzraudzības un apkarošanas pasākumu veikšanas saskaņā ar šīs programmas 4.1.1.punktu, veterinārārsts aizpilda uz paškopējošām veidlapām 2 eksemplāros „Trakumsērgas valsts uzraudzības un apkarošanas programmas ietvaros veikto pakalpojumu izmaksu aprēķins”(8.pielikums), kuru paraksta veterinārārsts un dzīvnieka īpašnieks/turētājs, ja trakumsērgas gadījumā bijuši iesaistīti mājdzīvnieki. Veidlapas kopija paliek pie veterinārārsta, bet oriģināls tiek iesniegts PVD attiecīgajā TSV.

5.4. Ja dzīvnieka īpašnieks/turētājs par sniegto pakalpojumu norēķinās (skaidrā naudā, ar norēķinu karti, rēķina apmaksu) ar veterinārārstu saskaņā ar šīs programmas 4.1.2. punktu, tad veterinārārstam par attiecīgo gadījumu PVD attiecīgajā TSV **nav jāiesniedz** veikto pakalpojumu izmaksu aprēķins (8.pielikums), bet, izmantojot jebkuru saziņas līdzekli, šī informācija jāpaziņo PVD attiecīgajai TSV.

5.5. Ja šīs programmas 5.1.2.punktā minētajā gadījumā dzīvnieku īpašnieks/turētājs nevar norēķināties vai atsakās norēķināties ar veterinārārstu par sniegtajiem pakalpojumiem, tad veterinārārsts rīkojas kā minēts šīs programmas 5.3.punktā un saņem samaksu saskaņā ar šajā programmā noteiktajiem izmaksu apmēriem (8.pielikums).

5.6. Veterinārārsts (komersants) iepriekšējā mēnesī aizpildīto veidlapu oriģinālus (8.pielikums) (kopijas paturot sev) iesniedz PVD attiecīgajā TSV līdz katra mēneša 5.datumam.

5.7. PVD attiecīgās TSV veterinārais inspektors nodrošina veterinārārstu (komersantu) iesniegto izmaksu aprēķinu izvērtēšanu, pieņemšanu un to apkopošanu kopsavilkuma

atskaites formā „Trakumsērgas valsts uzraudzības un apkarošanas programmas ietvaros veikto pasākumu izmaksu kopsavilkums” (9.pielikums).

5.8. Pēc PVD TSV valsts vecākā veterinārā inspektora apstiprinājuma, atskaite (9.pielikums) un **izmaksu aprēķini** (8.pielikums) no veterinārārstiem par dzīvnieka īpašnieka/turētāja trakumsērgas valsts uzraudzības un apkarošanas programmas ietvaros **nesamaksātiem pakalpojumiem** jāiesūta PVD Veterinārās uzraudzības departamenta (VUD) Dzīvnieku infekcijas slimību uzraudzības daļā pa e-pastu (e-adrese: DZISUD@pvd.gov.lv) līdz katra mēneša 8.datumam.

5.9. PVD VUD Dzīvnieku infekcijas slimību uzraudzības daļas speciālisti pieņem un apkopo 5.8.punktā minētās PVD TSV iesūtītās atskaites un izmaksu aprēķinus, un nodod PVD Finanšu un grāmatvedības daļai.

5.10. Saskaņā ar PVD TSV iesūtītajām atskaitēm PVD Finanšu un grāmatvedības daļa veic pārskaitījumus atbilstoši paredzētajiem mērķiem uz veterinārārstu (komersantu) norādītajiem kontiem. Izmaksa skaidrā naudā nav pieļaujama.

5.11. PVD Finanšu un grāmatvedības daļa sadarbībā ar PVD Juridisko daļu, saņemot veikto pakalpojumu izmaksu aprēķinus kā minēts 5.9.punktā, pēc izmaksu aprēķinā minētās informācijas sagatavo un nosūta rēķinu pa pastu ierakstītā vēstulē uz dzīvnieka īpašnieka/turētāja norādīto adresi.

5.12. Ja veterinārārsts (komersants) ir reģistrējies Valsts ieņēmumu dienestā kā PVN maksātājs, tad veterinārārsta pakalpojumu apmaksa tiek veikta, pamatojoties uz PVD Finanšu un grāmatvedības daļā iesniegto rēķinu.

5.13. PVD Finanšu un grāmatvedības daļa normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā un termiņos sagatavo un attiecīgajā Valsts ieņēmumu dienesta teritoriālajā iestādē iesniedz pārskatus par veterinārārstiem izmaksātajām ar iedzīvotāju ienākuma nodokli apliekamajām summām, kas nav saistītas ar darba attiecībām.

5.14. Programmas izpildei paredzētos dezinfekcijas līdzekļus PVD iepērk centralizēti un nodod PVD TSV, bet tā attiecīgi izsniedz veterinārārstiem trakumsērgas apkarošanas pasākumu veikšanai.

6. Paraugu laboratoriskā izmeklēšana un rezultātu paziņošana

6.1. ZI „BIOR” veic veterinārārstu, veterinārārstu, kurš noslēdzis līgumu ar PVD par paraugu noņemšanu no dzīvnieku līķiem, *mednieku* un PVD TSV veterināro inspektoru iesūtīto paraugu laboratorisko izmeklēšanu trakumsērgas diagnozes noteikšanai aizdomu gadījumā par dzīvnieka inficēšanos vai saslimšanu ar trakumsērgu vai savvaļas dzīvnieku perorālās vakcinācijas efektivitātes noteikšanai.

6.2. ZI „BIOR” veic daļēju dzīvnieka līķa sekciju, lai iegūtu paraugus laboratoriskajiem izmeklējumiem trakumsērgas diagnozes vai savvaļas dzīvnieku perorālās vakcinācijas efektivitātes noteikšanai.

6.3. Trakumsērgas aizdomu gadījumos iesūtītos paraugus diagnozes noteikšanai izmeklē ar imunofluorescences metodi (IFM). Iegūstot negatīvu rezultātu, izmeklēšanu turpina un

rezultātu apstiprina ar vīrusa izdalīšanu un identifikāciju šūnu kultūrās vai izolējot vīrusu ar bioraudzes metodi, vai nosakot vīrusa specifisko ģenētisko materiālu ar polimerāzes ķēdes reakciju (PĶR)

6.4. Savvaļas dzīvnieku perorālās vakcinācijas efektivitātes noteikšanai iesūtītos paraugus izmeklē ar luminiscento mikroskopiju (LM), nosakot tetraciklīnu kaulaudos (žokļa kaulā), kas dod informāciju par faktu, vai dzīvnieks apēdis vakcīnas ēsmu, imūnfermantatīvo analīzi (ELISA), nosakot antivielu līmeni dzīvnieka organismā jeb imunitātes spraugumu (asinīs).

6.5. ZI „BIOR” direktora pilnvarota persona pēc laboratorisko izmeklējumu rezultātu iegūšanas aizdomu gadījumā par dzīvnieka inficēšanos vai saslimšanu ar trakumsērgu nosūta PVD attiecīgās TSV valsts vecākajam veterinārajam inspektoram testēšanas pārskata oriģinālu un elektroniski nosūta (pa e-pastu) testēšanas pārskata kopiju par:

6.5.1. laboratoriski apstiprinātu trakumsērgas diagnozi:

- 1) valsts galvenajam pārtikas un veterinārajam inspektoram,
- 2) PVD attiecīgās TSV valsts vecākajam veterinārajam inspektoram;
- 3) veterinārārstam, kas iesūtījis patoloģisko materiālu, ja parauga pavaddokumentos norādīta viņa kontaktinformācija.

6.5.2. laboratoriski neapstiprinātu trakumsērgas diagnozi :

- 1) PVD attiecīgās TSV valsts vecākajam veterinārajam inspektoram;
- 2) veterinārārstam, kas iesūtījis patoloģisko materiālu, ja parauga pavaddokumentos norādīta viņa kontaktinformācija.

6.6. „BIOR” direktora pilnvarota persona pēc laboratorisko izmeklējumu rezultātu iegūšanas aizdomu gadījumā par dzīvnieka inficēšanos vai saslimšanu ar trakumsērgu nosūta pa pastu ierakstītā vēstulē kopā ar rēķinu dzīvnieka īpašniekam/turētājam testēšanas pārskata kopiju par laboratoriski apstiprinātu vai neapstiprinātu trakumsērgas diagnozi, ja dzīvnieka īpašnieks/turētājs paraugu pavadrakstā (*7.pielikums*) ir norādīts kā maksātājs.

7. Definīcijas un skaidrojumi

7.1. **Ar trakumsērgu slimis dzīvnieks** – zīdītājdzīvnieks (turpmāk - dzīvnieks), kam trakumsērgas diagnoze laboratoriskajos izmeklējumos apstiprināta pēc nāves.

7.2. **Valsts pilnvarotais veterinārārsts** (programmas tekstā – veterinārārsts) – praktizējošs veterinārārsts, ko PVD pilnvarojis īstenot trakumsērgas apkarošanas pasākumus.

7.3. **Skartais punkts** – vieta (teritorija), kurā konstatē ar trakumsērgu slimu dzīvnieku un kurā dzīvnieks vai cilvēks var inficēties ar trakumsērgu, un kurā piemēro ierobežojumus un trakumsērgas apkarošanas pasākumus.

7.4. **Apdraudētā teritorija** – teritorija, kura plešas ne tālāk kā trīs kilometru rādiusā ap skarto punktu un kurā piemēro ierobežojumus un trakumsērgas apkarošanas pasākumus.

7.5. **Aizdomas par dzīvnieka inficēšanos ar trakumsērgu**, ja:

7.5.1. dzīvnieks ir bijis kontaktā ar trakumsērgu slimu dzīvnieku vai ir aizdomas par to. Izņemot gadījumu, ja dzīvnieks, kas vakcinēts pret trakumsērgu Veterinārmedicīnas likumā noteiktajā kārtībā, minētajā kontaktā nonācis medību laikā;

7.5.2. pastāv iespēja, ka dzīvnieks ir sakosts vai apsiekalots vai dzīvnieka gļotāda vai bojāta āda ir bijusi kontaktā ar iespējamu trakumsērgas avotu, piemēram, cita dzīvnieka siekalām, nervu audiem. Izņemot gadījumu, ja dzīvnieks, kas vakcinēts pret trakumsērgu Veterinārmedicīnas likumā noteiktajā kārtībā, minētajā kontaktā nonācis medību laikā.

7.6. Aizdomas par dzīvnieka saslimšanu ar trakumsērgu, ja:

7.6.1. dzīvniekam novēro siekalošanos, izmaiņas apetītē, apgrūtinātu barības un ūdens uzņemšanu, sugai neraksturīgas pārmaiņas uzvedībā vai neraksturīgu izturēšanos attiecībā pret cilvēku vai dzīvnieku;

7.6.2. dzīvnieks ir sakodis, saskrāpējis, apsiekalojis citu dzīvnieku vai cilvēku vai uzbrucis tam;

7.6.3. savvaļas dzīvnieks atrodas cilvēka apdzīvotā teritorijā vai personas īpašumā (valdījumā) un savvaļas dzīvniekam novēro sugai neraksturīgas izmaiņas uzvedībā.

7.7. **Novērošana** – laika periods, kurā dzīvnieks tiek novērots, lai konstatētu iespējamās trakumsērgai raksturīgās klīniskās pazīmes.

7.8. **Ierobežojuma laiks** – laika periods, kas nav mazāks par 30 kalendārajām dienām no ierobežojumu uzlikšanas sakarā ar apstiprinātu trakumsērgas diagnozi un tā laikā notiek trakumsērgas apkarošanas pasākumi trakumsērgas skartajā punktā un apdraudētajā teritorijā.

7.9. **Veterinārais inspektors** – šīs programmas ietvaros: Pārtikas un veterinārā dienesta valsts vecākais veterinārais inspektors un valsts veterinārais inspektors.

7.10. **Faktiskie transporta izdevumi** – izdevumi par kopējo nobraukto ceļu (turp un atpakaļ, kā atskaites punktu ņemot veterinārārsta faktisko darbavietu. Piem., lai nokļūtu pie dzīvnieka vai dzīvnieka liķa vai aizvestu paraugu uz laboratoriju), kas tiek apmaksāti saskaņā ar šīs programmas 5.nodaļā noteikto kārtību un 8.pielikumā norādīto cenrādi.

7.11. **Veterinārārsts, kurš noslēdzis līgumu ar PVD par paraugu noņemšanu no dzīvnieku liķiem** – veterinārmedicīnisko izglītību ieguvusi persona, kura nav pilnvarota PVD veikt trakumsērgas apkarošanas pasākumus, bet kura ir noslēgusi līgumu ar PVD par tiesībām noņemt no dzīvnieka liķa paraugu un to nosūtīt uz laboratoriju izmeklēšanai, ja radušās aizdomas par dzīvnieka saslimšanu ar trakumsērgu.

7.12. No trakumsērgas brīvas valsts statuss – statuss, ko Pasaules Dzīvnieku veselības organizācija 2015. gadā piešķīrusi Latvijai un saglabā, ja valstī tiek īstenoti trakumsērgas profilakses un apkarošanas pasākumi.

III Trakumsērgas profilakses kārtība

8. Dzīvnieka īpašnieka/ turētāja atbildība

8.1. Dzīvnieka īpašniekam/turētājam ir pienākums nodrošināt suņa, kaķa un mājas (istabas) seska vakcināciju pret trakumsērgu saskaņā ar Veterinārmedicīnas likumā noteiktajām prasībām:

„nodrošināt suņu, kaķu un mājas (istabas) sesku profilaktisko vakcināciju pret trakumsērgu dzīvnieka triju mēnešu vecumā, izņemot gadījumus, kad praktizējošs

veterinārārsts, ņemot vērā konkrētā dzīvnieka veselības stāvokli, nosaka citu vakcinācijas laiku, kā arī nodrošināt atkārtotu vakcināciju (revakcināciju) saskaņā ar veterināro zāļu lietošanas instrukcijā noteikto kārtību” (Veterinārmedicīnas likuma (26.04.2001) 59.panta 14.punkts).

8.2. Dzīvnieka īpašniekam/turētājam ir pienākums uzrādīt praktizējošajam vai pilnvarotajam veterinārārstam klīniskai izmeklēšanai dzīvnieku, kas sakodis, saskrāpējis vai apsiekalojis cilvēku ne vēlāk kā 24 stundu laikā pēc attiecīgā notikuma.

8.3. Līdz dzīvnieka liķa, no kura noņemts paraugs trakumsērgas diagnozes noteikšanai, iznīcināšanai dzīvnieka īpašnieks/turētājs to norobežo no jebkuras iespējamās saskares ar citiem dzīvniekiem un cilvēku. Dzīvnieka liķi iznīcina saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009.gada 21.oktobra Regulas (EK) Nr.1069/2009, ar ko nosaka veselības aizsardzības noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem un atvasinātajiem produktiem, kuri nav paredzēti cilvēku patēriņam, un ar ko atceļ regulu (EK) Nr.1774/2002 (Dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu regula), (turpmāk – Regula Nr.1069/2009). 12. un 13.pantu.

8.4. Dzīvnieka īpašnieks/turētājs dzīvnieka novērošanas laikā nodrošina:

- 8.4.1. dzīvnieka turēšanu atsevišķi no citiem dzīvniekiem un cilvēkiem;
- 8.4.2. dzīvnieka sugai atbilstošus turēšanas un labturības apstākļus;
- 8.4.3. dzīvniekam patvērumu pret nelabvēlīgiem laika apstākļiem;
- 8.4.4. lai dzīvnieks nevarētu izbēgt no novērošanas vietas.

8.5. Dzīvnieka īpašniekam/turētājam dzīvnieka novērošanas laikā aizliegts to:

8.5.1. izvest ārpus īpašuma robežām vai ārpus skartā punkta un apdraudētās teritorijas, ja vien dzīvnieku netur dzīvoklī. Tādā gadījumā to atļauts izvest pastaigāties ārpus dzīvojamās platības robežām, nodrošinot, ka dzīvnieks nenonāk kontaktā ar citu dzīvnieku vai cilvēku;

8.5.2. pārdot, atdāvināt vai eitanazēt. Izņēmums, ja eitanāziju veic veterinārārsts trakumsērgas diagnozes laboratoriskai noteikšanai.

8.6. Dzīvnieka īpašnieks/turētājs nekavējoties, izmantojot jebkuru saziņas veidu, informē veterinārārstu, kurš uzsācis dzīvnieka novērošanu, ja novērošanas laikā:

8.6.1. dzīvniekam novēro trakumsērgai raksturīgās klīniskās pazīmes kā minēts 7.6.1. punktā;

8.6.2. dzīvnieks nobeidzas.

8.7. Dzīvnieka īpašnieks/turētājs, izmantojot jebkuru saziņas veidu, informē veterinārārstu, kurš uzsācis dzīvnieka novērošanu, un attiecīgās teritorijas pašvaldību, ja novērošanas laikā dzīvnieks pazūd. Pašvaldība organizē dzīvnieka izķeršanu saskaņā ar Dzīvnieku aizsardzības likuma 8.panta 3.punktu (09.12.1999.).

8.8. Dzīvnieka īpašnieks/turētājs nodrošina veterinārārsta nogādāšanu pie dzīvnieka tā turēšanas vietā, ja veterinārārstam nav iespējas pašam ierasties dzīvnieka turēšanas vietā un dzīvnieka uzvedība atbilst:

- 1) šīs programmas 7.5. punktā minētajai informācijai;
- 2) šīs programmas 7.6. punktā minētajai informācijai.

8.9. Dzīvnieka īpašnieks/turētājs atlīdzina izdevumus saskaņā ar šīs programmas 4.1.2. punktu par programmā noteikto pasākumu veikšanu.

9. Savvaļas dzīvnieku perorālā vakcinācija pret trakumsērgu

Sākot ar 2014. gadu savvaļas dzīvnieku perorālā vakcinācija pret trakumsērgu tiek īstenota 70 – 100 kilometru platā vakcinācijas joslā (buferzona) gar Krievijas un Baltkrievijas robežu. *Kopš 2017. gada vakcinācijas teritorija ir 19 245 km² platībā.*

Savvaļas dzīvnieku trakumsērgas perorālo vakcināciju organizē un uzrauga PVD Dzīvnieku infekcijas slimību uzraudzības daļa sadarbībā ar TSV.

Savvaļas trakumsērgas rezervuāru – lapsu un jenotsuņu vakcinācija pret trakumsērgu jāveic divas reizes gadā (pavasārī un rudenī).

Vakcinācija jāveic laikā, kad lapsas un jenotsuņi ir pietiekami aktīvi un gaisa temperatūra pavasarī nav zemāka par 0⁰C un vasarā augstāka par 20⁰C. Lai nodrošinātu lidojumus atbilstošā kvalitātē, jāņem vērā lidojumu drošību ietekmējošie apstākļi (vēja ātrums, migla, lietus u.c.). Optimālais laika periods vakcinācijai pavasarī ir no aprīļa vidus līdz maija beigām, bet rudenī - no augusta beigām līdz oktobra vidum.

Pirms savvaļas dzīvnieku perorālās vakcinācijas sākšanas par plānoto savvaļas dzīvnieku vakcināciju un piesardzības pasākumiem PVD informē:

- 1) biedrību „Latvijas Pašvaldību savienība”,
- 2) Slimību profilakses un kontroles centru,
- 3) Valsts meža dienestu;
- 4) kaimiņvalstis – Igauniju, Lietuvu un Baltkrieviju.

Lai nodrošinātu vakcīnu izlikšanu vienmērīgi visā vakcinējamā teritorijā, savvaļas dzīvnieku vakcinācija tiek īstenota, izmantojot aviāciju, un, ja nepieciešams manuāli - teritorijās, kur vakcīnas no lidaparātiem izvietot tehniski nav iespējams.

Lidojumus veic konkursa kārtībā PVD izvēlēta aviokompānija, kas atbilstoši likumdošanas prasībām drīkst veikt komercilidojumus Latvijas Republikas teritorijā. Lidojuma grafiks un maršruti tiek plānoti tā, lai darbi noritētu vienmērīgi un bez pārrāvumiem. Vakcinācija visā valsts teritorijā jāīsteno maksimāli īsā termiņā, ne ilgāk kā 30 lidojumiem labvēlīgu dienu laikā.

Vakcīnas ēsmas no lidaparātiem izvieto visā Latvijas teritorijā, izņemot ūdenstilpnes un pilsētu teritorijas. No lidaparāta uz 1 km² ir jāizvieto ne mazāk kā 20 vakcīnas devas. Attālumi starp lidojuma līnijām visā valsts teritorijā nedrīkst pārsniegt 500 metrus.

Lai kontrolētu vakcīnu izlietojumu un vienmērīgu vakcīnu izvietojumu, katrs lidojums tiek dokumentēts, sastādot aktu, kurā norāda informāciju par lidojuma maršrutu (datums, pacelšanās un nosēšanās laiks, izvietoto vakcīnu skaits, vakcinētās teritorijas platība un darbu veicēji). Tāpat tiek saglabāti katra lidojuma maršruta un izvietoto vakcīnu koordināšu GPS faili (failu Nr. jāsakrīt ar lidojuma maršruta akta Nr.).

Teritorijās, kurās vakcīnas izvietot no lidaparātiem tehniski vai drošības apsvērumu dēļ nav iespējams, vakcīnas var izvietot ar rokām (manuāli). Vakcīnas manuāli izvieto teritorijās, kurās vakcīnas nav izvietotas no lidaparātiem, piemēram, apdzīvotu vietu zaļajās zonās (parkos, dārzos, u.c.) un papildus pilsētu un apdzīvotu vietu teritorijās dzīvnieku alu tuvumā. Lēmumu par manuālo vakcīnu izvietošānu, pamatojoties uz epizootoloģisko situāciju, pieņem PVD Veterinārā uzraudzības departamenta direktors. Vakcīnu izvietošānu organizē PVD TSV, nepieciešamības gadījumā iesaistot veterinārārstus un medniekus. Par vakcīnu izvietošānu sastāda vakcinācijas darbu aktu (vakcinētās administratīvās teritorijas, vakcīnu ēsmu skaits un atbildīgās personas) un vakcinēto teritoriju karti.

Ja Latvijā, kā no trakumsērgas brīvā valstī (ārpus vakcinācijas teritorijas), dzīvniekam tiek konstatēts saslimšanas gadījums ar trakumsērgu, tālākai rīcībai jābūt atkarīgai no tā, vai saslimšana konstatēta mājdzīvniekam vai savvaļas dzīvniekam.

Mājdzīvnieka saslimšanas gadījumā veic trakumsērgas apkarošanas pasākumus saskaņā ar šajā programmā noteikto.

Savvaļas dzīvnieka saslimšanas gadījumā veicamie trakumsērgas apkarošanas pasākumi (no trakumsērgas brīvā valstī):

- savvaļas dzīvnieku (lapsu un jenotsuņu) veselības stāvokļa pastiprināta uzraudzība – atrasto beigto dzīvnieku nosūtīšana laboratoriskai izmeklēšanai trakumsērgas vīrusa noteikšanai, kā arī nepieciešamības gadījumā medību organizēšana un nomedīto lapsu un jenotsuņu nosūtīšana laboratoriskai izmeklēšanai, ar mērķi izzināt trakumsērgas epidemioloģisko situāciju attiecīgajā apvidū;
- ārkārtas vakcinācijas kampaņas nekavējoša uzsākšana (izņemot ziemu, kad gaisa temperatūra ir zemāka par 0°C) 25-50 km rādiusā ap vietu, kur savvaļas dzīvniekam konstatēta saslimšana (trakumsērgas skartais punkts);
- ORV teritorijas lielums jānosaka izmantojot dabīgās barjeras – ezerus un upes, kas Latvijas apstākļos nav retums, bet vakcinācijas teritorija nedrīkst būt mazāka par 2000 km²;
- ārkārtas trakumsērgas vakcinācijas kampaņas laikā izliekamo orālās vakcīnas ēsmu blīvums ir atkarīgs no savvaļas dzīvnieku populācijas lieluma attiecīgajā teritorijā, bet tam nevajadzētu būt mazākam par 20 ēsmām uz vienu kvadrātkilometru;
- ja noteiktajā vakcinācijas teritorijā 30 dienu laikā tiek atkārtoti reģistrēti jauni trakumsērgas saslimšanas gadījumi vai vairāki, šajā teritorijā jāveic atkārtota ārkārtas trakumsērgas vakcinācijas kampaņa;
- ārkārtas trakumsērgas vakcinācijas kampaņas efektivitātes novērtēšana, izmeklējot nomedītās lapsas un jenotsuņus vakcīnas uzņemšanas (tetraciklīna klātbūtne kaulaudos) un imunitātes līmeņa noteikšanai, nav nepieciešama.

Vakcīnu uzglabāšana un kontrole

Vakcīnu pirmā piegāde tiek organizēta nedēļu pirms vakcinācijas darbu plānotās uzsākšanas. Piegādes brīdī vakcīnām PVD amatpersona ņem kontroles vakcīnu paraugus no visām partijām sērijām un nosūta laboratoriskai vakcīnas kvalitātes kontrolei (vīrusa titra līmeņa noteikšanai). Piegādes datumi un devu daudzums tiek plānots tā, lai neapturētu darba procesu un vakcinācijas laikā visas ēsmas tiktu izmantotas. Kampaņas laikā vakcīnas jāuzglabā pārvietojamā saldētavā lidlauka teritorijā vai maksimāli tuvu lidlaukam, lai no saldētavas vakcīnas izņemtu īsi pirms pacelšanās. Visu uzglabāšanas laiku jāievēro vakcīnu ražotāja norādītais temperatūras režīms (-20°C). Temperatūras svārstības un vakcīnas atkārtota sasaldēšana nav pieļaujama. Uzglabāšanas laikā temperatūras režīmu kontrolē ar speciālu temperatūras reģistrēšanas iekārtu un divas reizes nedēļā reģistrējot temperatūru temperatūras režīma žurnālā.

Ja vakcīnas kvalitāte neatbilst lietošanas pamācībā vai vakcīnu iepirkuma tehniskās specifikācijas prasībām, PVD atbildīgā amatpersona informē piegādātāju. Piegādātājam kvalitātes prasībām neatbilstošās vakcīnas jāapmaina 10 darba dienu laikā.

Trakumsērgas vakcinācijas kampaņas efektivitātes noteikšana

Lai novērtētu trakumsērgas vakcinācijas kampaņas efektivitāti, savvaļas dzīvnieki (lapsas un jēnotsuņi) tiek laboratoriski izmeklēti, nosakot tetraciklīnu, antivielu līmeni un trakumsērgas vīrusa klātbūtni lapsu un jēnotsuņu organismā.

Izmeklējamo savvaļas dzīvnieku skaits tiek aprēķināts pēc principa - 4 dzīvnieki uz 100 km² gadā (770 dzīvnieki). Trakumsērgas vakcinācijas efektivitātes noteikšanu var uzsākt ne agrāk kā 30 dienas pēc vakcinācijas darbu pabeigšanas attiecīgajā teritorijā.

PVD pēc savvaļas dzīvnieku perorālās vakcinācijas informē mednieku kolektīvus par attiecīgajā teritorijā nepieciešamā daudzuma nelimitēto medījamo dzīvnieku nomedīšanu (lapsu un jēnotsuņu) un savvaļas dzīvnieku liķu nogādāšanu uz PVD attiecīgo TSV, kas tālāk - uz laboratoriju savvaļas dzīvnieku perorālās vakcinācijas efektivitātes noteikšanai saskaņā ar Valsts galvenā pārtikas un veterinārā inspektora rīkojumu. Mednieki par nomedīto dzīvnieku liķiem saņem samaksu.

Vakcinācijas buferzonas uzturēšana Baltkrievijā

Eiropas Komisijas līdzfinansētās trakumsērgas apkarošanas programmā tiek iekļauti trakumsērgas apkarošanas pasākumi buferzonā Baltkrievijā Latvijas pierobežā. Baltkrievijas Republikas Lauksaimniecības un pārtikas ministriju un Latvijas Republikas Pārtikas un veterināro dienestu tiek slēgts līgums par bezatlīdzības finanšu palīdzības piešķiršanu ēsmu ar vakcīnu pret trakumsērgu iegādei savvaļas gaļēdāju dzīvnieku imunizācijai un ēsmu ar vakcīnu izvietojumam (turpmāk tekstā Līgums). Līgumā tiek izvirzītas prasības un kvalitatīvie rādītāji savvaļas dzīvnieku trakumsērgas vakcinācijas un vakcinācijas efektivitātes kontroles pasākumu īstenošanai.

Vakcinācijas teritorija ir 70 kilometru plata buferzona 10850 km² platībā, kurā trakumsērgas vakcīna tiek izvietota ar aviotehnikas palīdzību divas reizes gadā - pavasarī un rudenī. Uz vienu kvadrātkilometru vienmērīgi tiek izvietotas ne mazāk kā 20 vakcīnu devas ar atstarpi 500 metri starp lidojumu līnijām.

Elektroniski tiek reģistrēts katra lidojuma maršruts un katras izvietotās vakcīnu devas koordinātes.

Lai novērtētu trakumsērgas vakcinācijas kampaņas efektivitāti, savvaļas dzīvnieki (lapsas un jēnotsuņi) tiek laboratoriski izmeklēti, nosakot tetraciklīnu, antivielu līmeni un trakumsērgas vīrusa klātbūtni lapsu un jēnotsuņu organismā.

Izmeklējamo savvaļas dzīvnieku skaits tiek aprēķināts pēc principa - 4 dzīvnieki uz 100 km² gadā (434 dzīvnieki). Trakumsērgas vakcinācijas efektivitātes noteikšanu var uzsākt ne agrāk kā 30 dienas pēc vakcinācijas darbu pabeigšanas attiecīgajā teritorijā.

IV Trakumsērgas apkarošanas kārtība

10. Pasākumi aizdomu gadījumā par dzīvnieka inficēšanos ar trakumsērgu

10.1. Jebkura persona vienas dienas laikā (arī brīvdienā vai svētku dienā) mutiski (tieši vai pa telefonu) informē pilnvarotu/praktizējošu veterinārārstu vai PVD attiecīgo TSV par aizdomām par inficētu dzīvnieku ar trakumsērgu (kā minēts šīs programmas 7.5. punktā).

10.2. Ja informāciju par aizdomām par inficētu dzīvnieku ar trakumsērgu saņem pilnvarots/praktizējošs veterinārārsts, tad pilnvarotais veterinārārsts vienas darbdienu laikā,

bet praktizējošais veterinārārsts vienas dienas laikā saņemto informāciju mutiski (tieši vai pa telefonu) ziņo PVD attiecīgās TSV veterinārajam inspektoram, kurš to reģistrē „Trakumsērgas aizdomu gadījumu reģistrācijas žurnālā” (paraugu skat. 10.pielikumā).

10.3. Izslēgts.

10.4. PVD TSV, saņemot šīs programmas 10.1. punktā minēto informāciju vai informāciju no praktizējošā veterinārārsta, to reģistrē „Trakumsērgas aizdomu gadījumu reģistrācijas žurnālā” (paraugu skatīt 10.pielikumā) un vienas dienas laikā, izmantojot jebkuru saziņas veidu:

10.4.1. paziņo attiecīgās teritorijas pilnvarotajam veterinārārstam 10.1. punktā minēto informāciju un ziņotāja kontaktinformāciju;

10.4.2. informē 10.1. punktā minēto personu par veterinārārstu, kurš veiks tālākās darbības ar dzīvnieku.

10.5. Ja dzīvnieka īpašnieks/turētājs nevar nodrošināt mājas (istabas) dzīvnieka transportēšanu (ar sabiedrisko transportu nedrīkst) uz veterinārārsta prakses vietu, tad veterinārārsts nokļūst pie dzīvnieka vienas dienas laikā pēc 10.4.1. punktā minētās informācijas saņemšanas vienā no šādiem veidiem:

10.5.1. ierodas dzīvnieka turēšanas vietā;

10.5.2. dzīvnieka īpašnieks/turētājs nodrošina veterinārārstu ar transportlīdzekli, nokļūšanai pie dzīvnieka, kas ir iespējami inficēts ar trakumsērgu.

10.6. Veterinārārsts novērtē epizootoloģisko situāciju, pārbauda suņa, kaķa vai mājas (istabas) seska vakcinācijas datus pret trakumsērgu dzīvnieka vakcinācijas apliecībā vai Eiropas Savienības mājas (istabas) dzīvnieka pasē un klīniski izmeklē dzīvnieku.

10.7. Veterinārārsts pēc 10.6. punktā minētās rīcības pieņem vienu no lēmumiem:

10.7.1. nesākt dzīvnieka novērošanu;

10.7.2. uzsākt dzīvnieka novērošanu;

10.7.3. eitanazēt dzīvnieku.

10.8. Veterinārārsts **nesāk** suņa, kaķa vai mājas (istabas) seska **novērošanu**, ja dzīvnieks ir **vakcinēts** 8.1. punktā minētajā kārtībā un:

10.8.1. vienas dienas laikā vakcinē to pret trakumsērgu, ja tas vakcinēts pret trakumsērgu ne vairāk kā vienu reizi savas dzīves laikā;

10.8.2. rūpīgi izvērtējot 10.6. punktā iegūto informāciju un anamnēzi par dzīvnieku, izlemj vienas dienas laikā vakcinēt vai nevakcinēt to pret trakumsērgu, ja tas ir vakcinēts pret trakumsērgu vairāk nekā vienu reizi savas dzīves laikā.

10.9. Veterinārārsts **nesāk** tāda dzīvnieka **novērošanu**, kuram Veterinārmedicīnas likumā nav noteikta obligāta vakcinācija pret trakumsērgu (govs, zirgs u.c.), bet tas ir **vakcinēts** pret trakumsērgu pēdējo 12 mēnešu laikā un:

10.9.1. vienas dienas laikā vakcinē to pret trakumsērgu, ja tas vakcinēts pret trakumsērgu ne vairāk kā vienu reizi savas dzīves laikā;

10.9.2. rūpīgi izvērtējot 10.6. punktā iegūto informāciju un anamnēzi par dzīvnieku, izlemj vienas dienas laikā vakcinēt vai nevakcinēt dzīvnieku pret trakumsērgu, ja tas ir vakcinēts pret trakumsērgu vairāk nekā vienu reizi savas dzīves laikā.

10.10. Ja pastāv aizdomas par inficēšanos ar trakumsērgu dzīvniekam, kuram Veterinārmedicīnas likumā nav noteikta prasība veikt trakumsērgas vakcināciju (govs, zirgs

u.c.) un tas **nav vakcinēts**, tad veterinārārsts vienojas ar attiecīgā dzīvnieka īpašnieku/turētāju par vienu no šādām rīcībām:

- 10.10.1. vakcinēt dzīvnieku pret trakumsērgu vienas dienas laikā;
 - 10.10.2. nosūtīt dzīvnieku uz kautuvi tūlītējai nokaušanai triju dienu laikā pēc kontakta (sakošana, saskrāpēšana, apsiekalošana) ar iespējamo trakumsērgas avotu;
 - 10.10.3. veikt tūlītēju dzīvnieka eitanāziju.
- 10.11. Izslēgts.

10.12. Ja tiek iegūts piens no 10.10. punktā minētā dzīvnieka, kuram piemēro 10.10.2.punktā minēto nosacījumu, tad līdz nosūtīšanai uz kautuvi iegūto pienu tikai pēc termiskas apstrādes – vārīšanas vai pasterizācijas (ne mazāk kā 60⁰C no 5-10min) var lietot cilvēku uzturā vai izēdināt dzīvniekiem.

10.13. Veterinārārsts par 10.8., 10.9., 10.10. punktā pieņemto lēmumu aizpilda 3 eksemplāros veidlapu „*Lēmums par rīcību ar dzīvnieku*” (2.pielikums), kur vienu eksemplāru izsniedz dzīvnieku īpašniekam/turētājam, viens eksemplārs paliek veterinārārstam, bet trešo - vienas darbdienu laikā nosūta elektroniski (pa e-pastu) vai personīgi nogādā PVD attiecīgajā TSV, kā arī, izmantojot jebkuru saziņas veidu, par lēmumu informē PVD attiecīgās TSV veterināro inspektoru.

10.14. Veterinārārsts **eitanazē** saskaņā ar 10.16. punktu suni, kaķi vai mājas (istabas) sesku, kas **nav vakcinēts** pret trakumsērgu vai tam ir nokavēta vakcinācija pret trakumsērgu kā noteikts 8.1.punktā, izņemot 10.15. punktā atrunātajos gadījumos.

10.15. Veterinārārsts neveic eitanāziju sunim, kaķim vai mājas (istabas) seskam, ja dzīvnieka īpašnieks/turētājs atsakās dzīvnieku eitanazēt un nodrošina dzīvnieka novērošanu ne mazāk kā **45 dienas** saskaņā ar šīs programmas 3.pielikumā minētajiem norādījumiem, kā arī vakcināciju pret trakumsērgu vienas dienas laikā pēc novērošanas beigām.

10.16. Ja veterinārārsts pieņem **lēmumu par dzīvnieka eitanāziju**, tad rīkojas sekojoši:

- 10.16.1. eitanazē dzīvnieku,
- 10.16.2. aizpilda 3 eksemplāros veidlapu „*Lēmums par rīcību ar dzīvnieku*” (2.pielikums) un „*Akts par dzīvnieka eitanāziju*” (4.pielikums), kurus pa vienam eksemplāram no katra - izsniedz dzīvnieka īpašniekam/turētājam, pa vienam eksemplāram paliek veterinārārstam,
- 10.16.3. vienas darbdienu laikā iesniedz personīgi vai nosūta elektroniski (pa e-pastu) 10.16.2. punktā minēto lēmumu un aktu PVD attiecīgās TSV veterinārajam inspektoram.

10.17. Ja tiek pieņemts **lēmums novērot** šīs programmas 10.15. punktā minēto dzīvnieku, tad veterinārārsts rīkojas sekojoši:

- 10.17.1. aizpilda 3 eksemplāros veidlapu „*Lēmums par rīcību ar dzīvnieku*” (2.pielikums), kur vienu eksemplāru izsniedz dzīvnieku īpašniekam/turētājam, viens eksemplārs paliek veterinārārstam, bet trešo - vienas darbdienu laikā nosūta elektroniski (pa e-pastu) vai personīgi nogādā PVD attiecīgajā TSV, kā arī, izmantojot jebkuru saziņas veidu, par lēmumu informē PVD attiecīgās TSV veterināro inspektoru;
- 10.17.2. uzsākot dzīvnieka novērošanu, aizpilda 2 eksemplāros norādījumus dzīvnieka novērošanai (3.pielikums), kur viens eksemplārs paliek veterinārārstam, bet otru eksemplāru izsniedz dzīvnieka īpašniekam/turētājam,

10.17.3. klīniski izmeklē dzīvnieku tā turēšanas vietā, ja novērošanas laikā no dzīvnieka īpašnieka/turētāja saņemta informācija, ka dzīvniekam novēro siekalošanos, atteikšanos no barības, nespēju uzņemt barību un ūdeni, uzvedības pārmaiņas vai neraksturīgu izturēšanos attiecībā pret cilvēku vai dzīvnieku;

10.17.4. ja novērošanā esošajam dzīvniekam klīniskās izmeklēšanas laikā rodas aizdomas par saslimšanu ar trakumsērgu (7.6.1.punktā minētās pazīmes):

- 1) eitanazē dzīvnieku saskaņā ar šīs programmas 10.16. punktu,
- 2) nosūta paraugu laboratoriskai izmeklēšanai uz ZI „BIOR” trakumsērgas diagnozes noteikšanai saskaņā ar šīs programmas 4.5. un 4.6. punktu,
- 3) dezinficē vietu, kur dzīvnieks eitanazēts;

10.17.5. ja novērošanas laikā no dzīvnieka īpašnieka/turētāja saņemta informācija, ka dzīvnieks nobeidzies:

- 1) aizpilda 3 eksemplāros lēmumu (2.pielikums) kā minēts 10.17.1.punktā;
- 2) nosūta paraugu laboratoriskai izmeklēšanai uz ZI „BIOR” trakumsērgas diagnozes noteikšanai saskaņā ar šīs programmas 4.5. un 4.6. punktu,
- 3) dezinficē dzīvnieka līķa atrašanās vietu;

10.17.6. izslēgts;

10.17.7. izslēgts.

10.17.8. klīniski izmeklē dzīvnieku pēdējā novērošanas dienā un pieņem vienu no šādiem lēmumiem un darbībām:

1) beigt dzīvnieka novērošanu un aizpildīt 3 eksemplāros lēmuma veidlapu (2.pielikums), kur vienu eksemplāru izsniedz dzīvnieka īpašniekam/turētājam, otrs eksemplārs paliek veterinārārstam, bet trešo eksemplāru - vienas darbdienu laikā nosūta elektroniski (pa e-pastu) vai nogādā personīgi PVD attiecīgās TSV veterinārajam inspektoram;

2) turpināt dzīvnieka novērošanu, nosakot tās ilgumu, un atkārtoti aizpildīt 2 eksemplāros norādījumus par dzīvnieka novērošanu (3.pielikums), kur vienu eksemplāru atstāj dzīvnieka īpašniekam/turētājam, bet otrs eksemplārs paliek veterinārārstam;

10.17.9. ja pēdējā klīniskajā izmeklēšanā dzīvniekam nenovēro trakumsērgai raksturīgās klīniskās pazīmes kā minēts šīs programmas 7.6.1. punktā, dzīvnieku ne vēlāk kā vienas dienas laikā vakcinē pret trakumsērgu;

10.17.10. aizpilda 2 eksemplāros „Veterinārārsta paziņojums par lēmuma neizpildi” (1.pielikums), kur vienu eksemplāru veterinārārsts atstāj sev, bet otru - nosūta PVD attiecīgās TSV veterinārajam inspektoram, ja dzīvnieka īpašnieks/turētājs 48 stundu laikā pēc noteiktā novērošanas beigu datuma nav uzrādījis dzīvnieku atkārtotai klīniskai izmeklēšanai vai nav vakcinējis to pret trakumsērgu.

10.18. Ja dzīvnieka īpašnieks/turētājs nevar nodrošināt atbilstošu dzīvnieka novērošanu saskaņā ar šīs programmas 3.pielikumā minētajiem norādījumiem, dzīvnieku ievieto dzīvnieku patversmē, kur nodrošina tā novērošanu. Ja nav iespējams dzīvnieku ievietot dzīvnieku patversmē novērošanai, veterinārārsts dzīvnieku eitanazē saskaņā ar šīs programmas 10.16. punktu.

11. Pasākumi aizdomu gadījumā par dzīvnieka saslimšanu ar trakumsērgu

11.1. Jebkura persona vienas dienas laikā (arī brīvdienā vai svētku dienā) mutiski (tieši vai pa telefonu) informē pilnvarotu/praktizējošu veterinārārstu vai PVD attiecīgo TSV par dzīvnieku, kas ir aizdomīgs par saslimšanu ar trakumsērgu kā minēts šīs programmas 7.6.1. un 7.6.2. punktus.

11.2. Ja informāciju par aizdomām par dzīvnieka saslimšanu ar trakumsērgu saņem pilnvarots/praktizējošs veterinārārsts, tad pilnvarotais veterinārārsts vienas darbdienu laikā, bet praktizējošais veterinārārsts vienas dienas laikā saņemto informāciju mutiski (tieši vai pa telefonu) ziņo PVD attiecīgās TSV veterinārajam inspektoram, kurš to reģistrē „Trakumsērgas aizdomu gadījumu reģistrācijas žurnālā” (paraugu skatīt šīs programmas 10.pielikumā).

11.3. Izslēgts.

11.4. PVD attiecīgā TSV, saņemot 11.1. punktā minēto informāciju vai informāciju no praktizējošā veterinārārsta, to reģistrē „Trakumsērgas aizdomu gadījumu reģistrācijas žurnāls” (paraugu skatīt 10.pielikumā) un vienas dienas laikā, izmantojot jebkuru saziņas veidu:

11.4.1. paziņo attiecīgās teritorijas pilnvarotajam veterinārārstam 11.1. punktā minēto informāciju un ziņotāja kontaktinformāciju;

11.4.2. informē 11.1. punktā minēto personu par veterinārārstu, kurš uzsāks iespējamās trakumsērgas apkarošanas pasākumus.

11.4.¹ Gadījumos, kad PVD attiecīgās TSV veterinārais inspektors izbrauc uz notikuma vietu, lai paņemtu notikumā iesaistītā dzīvnieka līķi, tiek aizpildīts procedūrā KR.10.P.251 minētais pārbaudes protokols un, izvērtējot situāciju, nosūtīts paraugs laboratoriskai izmeklēšanai uz ZI „BIOR” trakumsērgas diagnozes noteikšanai saskaņā ar šīs programmas 4.5. un 4.6.punktu. Kā arī PVD attiecīgās TSV veterinārais inspektors dezinficē vietu, kur atradies dzīvnieka līķis.

11.5. Veterinārārsts nokļūst pie dzīvnieka vienas dienas laikā pēc 11.4.1. punktā minētās informācijas saņemšanas vienā no šādiem veidiem:

11.5.1. ierodas dzīvnieka turēšanas vietā;

11.5.2. dzīvnieka īpašnieks/turētājs nodrošina veterinārārstu ar transportlīdzekli, nokļūšanai pie dzīvnieka, kas ir iespējami slims ar trakumsērgu.

11.6. Dzīvnieku, kas atbilst 7.6.2. punktā aprakstītajam gadījumam, nedrīkst pārvadāt sabiedriskajā transportā, bet, ja iespējams - dzīvnieka īpašnieks/turētājs drīkst atvest pie veterinārārsta uz veterinārmedicīniskās aprūpes vietu ar savu transporta līdzekli.

11.7. Veterinārārsts novērtē epizootoloģisko situāciju, pārbauda suņa, kaķa vai mājas (istabas) seska vakcinācijas datus pret trakumsērgu dzīvnieka vakcinācijas apliecībā vai Eiropas Savienības mājas (istabas) dzīvnieka pasē un klīniski izmeklē dzīvnieku.

11.8. Veterinārārsts pēc 11.7. punktā minētām darbībām pieņem vienu no lēmumiem:

11.8.1. uzsākt dzīvnieka novērošanu;

11.8.2. eitanazēt dzīvnieku.

11.9. Veterinārārsts uzsāk:

11.9.1. **10 dienu** ilgu novērošanu sunim, kaķim vai mājas (istabas) seskam, ja dzīvnieks ir **vakcinēts** 8.1. punktā minētajā kārtībā un tam novēro šīs programmas 7.6.1.punktā minētās pazīmes;

11.9.2. **10 dienu** ilgu novērošanu kopš šīs programmas 7.6.2.punktā minētā notikuma sunim, kaķim vai mājas (istabas) seskam, ja dzīvnieks ir **vakcinēts** 8.1. punktā minētajā kārtībā;

11.9.3. **15 dienu** ilgu novērošanu dzīvniekam, kuram Veterinārmedicīnas likumā nav noteikta obligāta vakcinācija pret trakumsērgu (zirgs, govys u.c.) un tam novēro šīs programmas 7.6.1.punktā minētās pazīmes;

11.9.4. **15 dienu** ilgu novērošanu kopš šīs programmas 7.6.2.punktā minētā notikuma dzīvniekam, kuram Veterinārmedicīnas likumā nav noteikta obligāta vakcinācija pret trakumsērgu (zirgs, govys u.c.).

11.10. Ja veterinārārsts **uzsāk dzīvnieka novērošanu**, tad:

11.10.1. aizpilda 3 eksemplāros veidlapu „*Lēmums par rīcību ar dzīvnieku*”(2.pielikums), kur vienu eksemplāru izsniedz dzīvnieku īpašniekam/turētājam, vienu eksemplāru atstāj sev, bet trešo - vienas darbdienu laikā nosūta elektroniski (pa e-pastu) vai personīgi nogādā PVD attiecīgajā TSV, kā arī, izmantojot jebkuru saziņas veidu, par lēmumu informē PVD attiecīgās TSV veterināro inspektoru;

11.10.2. aizpilda 2 eksemplāros veidlapu „*Norādījumi dzīvnieka novērošanai*” (3.pielikums), kur 1 eksemplāru izsniedz dzīvnieka īpašniekam/turētājam, otrs – paliek veterinārārstam;

11.10.3. pēc dzīvnieka īpašnieka/turētāja pieprasījuma izsniedz 1 eksemplārā veidlapu „*Izziņa iesniegšanai ārstniecības personai par dzīvnieka klīniskās izmeklēšanas rezultātiem*” (5.pielikums);

11.10.4. klīniski izmeklē dzīvnieku tā turēšanas vietā, ja novērošanas laikā no dzīvnieka īpašnieka/turētāja saņemta informācija, ka dzīvniekam novēro 7.6.1.punktā minētās trakumsērgai raksturīgās klīniskās pazīmes;

11.10.5. ja novērošanā esošajam dzīvniekam klīniskās izmeklēšanas laikā rodas aizdomas par saslimšanu ar trakumsērgu (7.6.1.punktā minētās pazīmes):

- 1) eitanazē dzīvnieku saskaņā ar šīs programmas 10.16. punktu,
- 2) nosūta paraugu laboratoriskai izmeklēšanai uz ZI „BIOR” trakumsērgas diagnozes noteikšanai saskaņā ar šīs programmas 4.5. un 4.6. punktu,
- 3) dezinficē vietu, kur dzīvnieks eitanazēts;

11.10.6. ja novērošanas laikā no dzīvnieka īpašnieka/turētāja saņemta informācija, ka dzīvnieks nobeidzies:

- 1) aizpilda 3 eksemplāros lēmumu (2.pielikums) kā minēts 11.10.1.punktā,
- 2) nosūta paraugu laboratoriskai izmeklēšanai uz ZI „BIOR” trakumsērgas diagnozes noteikšanai saskaņā ar šīs programmas 4.5. un 4.6. punktu,
- 3) dezinficē dzīvnieka liķa atrašanās vietu;

11.10.7. pēc dzīvnieka īpašnieka/turētāja pieprasījuma **desmitajā dienā pēc** 11.9.2. vai 11.9.4. punktā minētā **notikuma** (sakodis/saskrāpējis/apsiekalojis) klīniski izmeklē dzīvnieku un izsniedz (otru) izziņu 1 eksemplārā par dzīvnieka klīniskās izmeklēšanas rezultātiem (5.pielikums);

11.10.8. klīniski izmeklē dzīvnieku pēdējā novērošanas dienā un pieņem vienu no šādiem lēmumiem un darbībām:

1) beigt dzīvnieka novērošanu un aizpildīt 3 eksemplāros lēmuma veidlapu (2.pielikums), kur vienu eksemplāru izsniedz dzīvnieka īpašniekam/turētājam, viens eksemplārs paliek veterinārārstam, bet trešo - vienas darbdienu laikā nosūta elektroniski (pa e-pastu) vai nogādā personīgi PVD attiecīgās TSV veterinārajam inspektoram;

2) turpināt dzīvnieka novērošanu, nosakot tās ilgumu, un atkārtoti aizpildīt 2 eksemplāros norādījumus par dzīvnieka novērošanu (3.pielikums), kur vienu eksemplāru izsniedz dzīvnieka īpašniekam/turētājam, otrs paliek veterinārārstam;

11.10.9. ja pēdējā klīniskajā izmeklēšanā dzīvniekam nenovēro trakumsērgai raksturīgās klīniskās pazīmes kā minēts šīs programmas 7.6.1. punktā, dzīvnieku ne vēlāk kā vienas dienas laikā vakcinē pret trakumsērgu, izņemot 11.11. punktā minētajā gadījumā.

11.10.10. aizpilda 2 eksemplāros veidlapu „*Veterinārārsta paziņojums par lēmuma neizpildi*” (1.pielikums), kur viens eksemplārs paliek veterinārārstam, bet otru - nosūta elektroniski (pa e-pastu) vai nogādā personīgi PVD attiecīgās TSV veterinārajam inspektoram, ja:

1) dzīvnieka īpašnieks/turētājs **desmitajā dienā pēc notikuma** nav uzrādījis savu dzīvnieku atkārtotai klīniskai izmeklēšanai vai,

2) dzīvnieka īpašnieks/turētājs 48 stundu laikā pēc noteiktā novērošanas datuma beigām nav uzrādījis dzīvnieku atkārtotai klīniskai izmeklēšanai vai nav vakcinējis to pret trakumsērgu, izņemot 11.11.punktā minētajā gadījumā.

11.11. Veterinārārsts pēc dzīvnieka novērošanas pabeigšanas, izvērtējot epizootoloģisko situāciju, anamnēzi un dzīvnieka klīniskās izmeklēšanas rezultātus, var pieņemt lēmumu nevakcinēt dzīvnieku pret trakumsērgu.

11.12. Ja dzīvnieka īpašnieks/turētājs nevar nodrošināt dzīvnieka novērošanu saskaņā ar šīs programmas 3.pielikumā minētajiem norādījumiem, tad rīkojas kā aprakstīts šīs programmas 10.17.punktā.

11.13. Veterinārārsts pēc 11.7. punktā minētās darbības **dzīvnieku eitanazē** šādos gadījumos:

1) ja pastāv aizdomas par saslimšanu ar trakumsērgu, jo novēro 7.6.1.punktā minētās trakumsērgai raksturīgās klīniskās pazīmes, izņemot 11.14.punktā atrunātos gadījumos;

2) ja suns, kaķis vai mājas (istabas) sesks nav vakcinēts pret trakumsērgu, izņemot 11.14.punktā atrunātos gadījumos;

3) ja sunim, kaķim vai mājas (istabas) seskam ir nokavēts 8.1.punktā minētais vakcinācijas termiņš, izņemot 11.14.punktā atrunātos gadījumos.

11.14. Veterinārārsts neveic eitanāziju, ja dzīvnieka īpašnieks/turētājs **atsakās dzīvnieku eitanazēt** un nodrošina:

11.14.1. **ne mazāk kā 10 dienu** novērošanu sunim, kaķim vai mājas (istabas) seskam saskaņā ar šīs programmas 3.pielikuma norādījumiem;

11.14.2. **ne mazāk kā 15 dienu** novērošanu citiem dzīvniekiem saskaņā ar šīs programmas 3.pielikuma norādījumiem.

11.15. Ja veterinārārsts pieņem lēmumu pēc 11.7. punktā aprakstītās darbības par dzīvnieka eitanāziju, tad rīkojas sekojoši:

1) eitanazē dzīvnieku saskaņā ar šīs programmas 10.16. punktu,

2) nosūta paraugu laboratoriskai izmeklēšanai uz ZI „BIOR” trakumsērgas diagnozes noteikšanai saskaņā ar šīs programmas 4.5. un 4.6.punktu,

3) dezinficē vietu, kur dzīvnieks eitanazēts.

11.16. Pienu, kas iegūts no dzīvnieka, par kuru ir aizdomas par saslimšanu ar trakumsērgu, novērošanas laikā iznīcina vai termiski apstrādā, vārot vai pasterizējot (ne mazāk kā 60⁰C no 5-10min). Pēc termiskās apstrādes pienu var izēdināt dzīvniekiem.

11.17. Gaļa un blakusprodukti, kas iegūti no dzīvnieka, par kuru ir bijušas aizdomas par saslimšanu ar trakumsērgu, nav paredzēti cilvēku uzturam vai dzīvnieku barībai. Tos pārstrādā vai iznīcina saskaņā ar Regulā Nr.1069/2009 noteiktajām prasībām.

11.18. Ja veterinārārsts vai PVD attiecīgā TSV saņem informāciju no jebkuras personas par **aizdomām par saslimšanu ar trakumsērgu savvaļas dzīvniekam**, kas atrodas cilvēku apdzīvotā teritorijā vai personas īpašumā (valdījumā) un šim dzīvniekam novēro sugai neraksturīgas izmaiņas uzvedībā (7.6.3.punkts), vai par savvaļas dzīvnieka līķi, tad rīkojas saskaņā ar šīs programmas 11.2. un 11.3.punktiem.

11.19. PVD attiecīgā TSV, saņemot 11.18. punktā minēto informāciju vai informāciju no praktizējošā veterinārārsta, to reģistrē „*Trakumsērgas aizdomu gadījumu reģistrācijas žurnāls*” (*paraugu skatīt šīs programmas 10.pielikumā*) un, izmantojot telefonisko saziņas veidu, nekavējoties paziņo par savvaļas dzīvnieku vienai no atbildīgajām institūcijām:

11.19.1. attiecīgās teritorijas pašvaldībai (kas tālāk uzsāk rīcību saskaņā ar „Dzīvnieku aizsardzības likuma” (09.12.1999.) 39.panta 1.punktu);

11.19.2. Valsts meža dienesta attiecīgai teritoriālai struktūrvienībai, ja savvaļas dzīvnieks atrodas personas īpašumā (valdījumā) - viensētā.

11.20. PVD attiecīgā TSV, saņemot informāciju no jebkuras personas par savvaļas dzīvnieka līķi cilvēku apdzīvotā teritorijā, informāciju reģistrē „*Trakumsērgas aizdomu gadījumu reģistrācijas žurnāls*” (*paraugu skatīt 10.pielikumā*) un rīkojas vienā no šādiem veidiem:

11.20.1. vienas darbdienu laikā no 11.20.punktā minētās informācijas saņemšanas PVD attiecīgās TSV veterinārais inspektors izbrauc uz līķa atrašanās vietu, *aizpilda procedūrā KR.10.P.251 minēto pārbaudes protokolu* un, izvērtējot situāciju, nosūta paraugu laboratoriskai izmeklēšanai uz ZI „BIOR” trakumsērgas diagnozes noteikšanai saskaņā ar šīs programmas 4.5. un 4.6.punktu. Kā arī dezinficē vietu, kur atradies dzīvnieka līķis;

11.20.2. vienas dienas laikā no 11.20.punktā minētās informācijas saņemšanas paziņo attiecīgās teritorijas pilnvarotajam veterinārārstam saņemto informāciju par savvaļas dzīvnieka līķi.

11.21. Veterinārārsts pēc 11.20.punktā minētās informācijas saņemšanas vienas dienas laikā ierodas dzīvnieka līķa atrašanās vietā, aizpilda pavadrakstu „*Lēmums par rīcību ar dzīvnieku*” (2.pielikums) un, izvērtējot situāciju, nosūta paraugu laboratoriskai izmeklēšanai uz ZI „BIOR” trakumsērgas diagnozes noteikšanai saskaņā ar šīs programmas 4.5. un 4.6.punktu, kā arī dezinficē vietu, kur atradies savvaļas dzīvnieka līķis.

12. Rīcība trakumsērgas diagnozes apstiprināšanas gadījumā

12.1. Saņemot informāciju no ZI „BIOR” par laboratoriski apstiprinātu trakumsērgas diagnozi, par to, izmantojot jebkuru saziņas līdzekli, nekavējoties informē:

12.1.1. PVD attiecīgās TSV valsts vecākais veterinārais inspektors – Slimības profilakses un kontroles centra attiecīgo reģionālo filiāli un attiecīgo veterinārārstu;

12.1.2. veterinārārsts – dzīvnieka īpašnieku/turētāju.

12.2. PVD attiecīgās TSV valsts vecākais veterinārais inspektors, saņemot 12.1. punktā minēto informāciju vienas darbdienu laikā rīkojas sekojoši:

12.2.1. ar rakstisku rīkojumu nosaka trakumsērgas skarto punktu, apdraudēto teritoriju, tos atzīmējot attiecīgās teritorijas kartes kopijā, minimālo ierobežojuma laiku un apstiprina veicamos trakumsērgas apkarošanas pasākumus (*pēc 6.pielikuma parauga*);

12.2.2. nosūta elektroniski (pa e-pastu) rīkojuma kopiju un tā pielikumu kopijas attiecīgajam veterinārārstam, kurš iesaistīts trakumsērgas apkarošanas pasākumu veikšanā, un PVD VUD Dzīvnieku infekcijas slimību uzraudzības daļai;

12.2.3. nosūtot vēstuli (pa pastu vai skanētu pa e-pastu), informē par apstiprināto trakumsērgas gadījumu un termiņiem, kādos veicami attiecīgie trakumsērgas apkarošanas pasākumi:

- 1) attiecīgās teritorijas pašvaldību,
- 2) Valsts meža dienesta attiecīgo teritoriālo struktūrvienību,
- 3) Slimības profilakses un kontroles centra attiecīgo reģionālo filiāli,

12.2.4. pēc vajadzības informē vietējos medijus (presi, radio) par apstiprināto trakumsērgas gadījumu.

12.3. PVD attiecīgās TSV valsts vecākais veterinārais inspektors ar rakstisku rīkojumu nosaka veicamos pasākumus trakumsērgas ierobežojumu laikā **dzīvnieka īpašniekam/turētājam** trakumsērgas skartajā punktā, kurā atrodas citi dzīvnieki.

12.4. PVD TSV valsts vecākais veterinārais inspektors trakumsērgas skarto punktu un apdraudēto teritoriju nosaka, ņemot vērā epizootoloģisko situāciju konkrētajā teritorijā, ģeogrāfiskās un administratīvās robežas, kā arī sociālos faktorus un dzīvnieku populācijas blīvumu.

12.5. PVD VUD Dzīvnieku infekcijas slimību uzraudzības daļa vienas darbdienu laikā pēc 12.2.2. punktā minētās informācijas saņemšanas PVD interneta mājas lapā ievieto informāciju par katru apstiprināto trakumsērgas gadījumu, norādot:

- 1) trakumsērgas skarto punktu,
- 2) trakumsērgas apdraudēto teritoriju,
- 3) dzīvnieka diagnozes apstiprināšanas datumu,
- 4) ar trakumsērgu slimā dzīvnieka sugu,
- 5) ar trakumsērgu slimo dzīvnieku skaitu,
- 6) laika posmu (*vismaz 30 dienas*), kurā veic trakumsērgas apkarošanas pasākumus.

12.6. PVD TSV veterinārais inspektors, izmantojot jebkuru saziņas līdzekli (telefons, sms, e-pasts) vienas darbdienu laikā pēc šīs programmas 12.2.1. punktā minētā rīkojuma apstiprināšanas informē par to TSV uzraudzības teritorijā strādājošos veterinārārstus.

12.7. PVD attiecīgās TSV veterinārais inspektors ierobežojumu laiku trakumsērgas apkarošanai nosaka saskaņā ar šīs programmas 7.8. punktu.

12.8. PVD TSV valsts vecākais veterinārais inspektors trakumsērgas skartajā punktā un apdraudētajā teritorijā, izvērtējot katru gadījumu un iespējamās trakumsērgas draudus, aizliedz rīkot dzīvnieku izstādes, sacensības un citus pasākumus ar dzīvnieku piedalīšanos, izņemot šīs programmas 12.9. punktā minētos gadījumus.

12.9. Trakumsērgas skartajā punktā un apdraudētajā teritorijā:

12.9.1. saskaņā ar valsts galvenā pārtikas un veterinārā inspektora rīkojumu Valsts meža dienesta attiecīgā teritoriālā struktūrvienība informē savā uzraudzības teritorijā esošos medību tiesību lietotājus par nepieciešamību medīt nelimitētos medījumos dzīvniekus, ja nepieciešams, pagarinot attiecīgo sugu medīšanas termiņus, un nogādāt to liķus uz PVD attiecīgo TSV, kas tālāk liķus nogādās uz ZI „BIOR” trakumsērgas diagnozes noteikšanai,

12.9.2. medības rīko, ja ir saņemta valsts galvenā pārtikas un veterinārā inspektora atļauja.

12.10. PVD TSV valsts vecākais veterinārais inspektors trakumsērgas skartajā punktā, izvērtējot katru gadījumu un iespējamās skartajā punktā esošā dzīvnieka inficēšanās iespējas ar trakumsērgu, aizliedz pārvietot dzīvnieku ārpus skartā punkta visu ierobežojuma laiku. Izņēmums – lauksaimniecības dzīvnieku pārvietošana uz kautuvi tūlītējai nokaušanai.

12.11. Veterinārārsts rakstiski informē PVD attiecīgās TSV veterināro inspektoru ar veiktajiem trakumsērgas apkarošanas pasākumiem pēc rīkojumā (12.2.1. punktā minētā) noteiktā termiņa beigām divu darbdienu laikā.

12.12. Par veiktajiem trakumsērgas apkarošanas pasākumiem divu darbdienu laikā pēc PVD attiecīgās TSV valsts vecākā veterinārā inspektora 12.2.3.punktā minētajā vēstulē noteiktā termiņa beigām rakstiski informē PVD attiecīgo TSV arī:

- 1) Slimības profilakses un kontroles centra attiecīgā reģionālā filiāle,
- 2) Valsts meža dienesta attiecīgā teritoriālā struktūrvienība,
- 3) attiecīgās teritorijas pašvaldība.

12.13. Pēc 12.11. un 12.12. punktā minētās informācijas saņemšanas, PVD attiecīgās TSV valsts vecākais veterinārais inspektors lemj par trakumsērgas skartā punkta un apdraudētās teritorijas statusa saglabāšanu vai atcelšanu.

12.14. PVD attiecīgās TSV valsts vecākais veterinārais inspektors ar rīkojumu atceļ trakumsērgas skartā punkta un apdraudētās teritorijas statusu, ja tiek pieņemts lēmums par ierobežojumu atcelšanu.

12.15. PVD attiecīgās TSV valsts vecākais veterinārais inspektors nosūta elektroniski (pa e-pastu) 12.14.punktā minētā rīkojuma kopiju attiecīgajam veterinārārstam, kurš iesaistīts trakumsērgas apkarošanas pasākumu veikšanā un PVD VUD Dzīvnieku infekcijas slimību uzraudzības daļai.

12.16. PVD attiecīgās TSV valsts vecākais veterinārais inspektors, nosūtot vēstuli (pa pastu vai skanētu pa e-pastu), informē par trakumsērgas ierobežojumu atcelšanu attiecīgajā teritorijā:

- 1) attiecīgās teritorijas pašvaldību,
- 2) Valsts meža dienesta attiecīgo teritoriālo struktūrvienību,
- 3) Slimību profilakses un kontroles centra attiecīgo reģionālo filiāli.

12.17. PVD VUD Dzīvnieku infekcijas slimību uzraudzības daļa 12.15.punktā minētā rīkojuma informāciju vienas darbdienu laikā ievieto PVD interneta mājas lapā.

12.18. Ja trakumsērgas apdraudētā teritorija iesniedzas blakus esošās PVD TSV uzraudzības teritorijā, tad PVD TSV valsts vecākais veterinārais inspektors par trakumsērgas apstiprināšanas gadījumu un apkarošanas pasākumu plānu informē attiecīgās PVD TSV vadītāju.

13. Rīcība ar klaiņojošu suni vai kaķi

13.1. Klaiņojošu suni vai kaķi vai Dzīvnieku aizsardzības likuma 8.pantā minēto sterilizēto un apzīmēto kaķi, kas sakodis, saskrāpējis, apsiekalojis citu dzīvnieku vai cilvēku vai uzbrucis tam:

13.1.1. attiecīgās teritorijas pašvaldība organizē dzīvnieka noķeršanu un pieaicina veterinārārstu;

13.1.2. ja dzīvnieks nav identificēts, veterinārārsti rīkojas sekojoši:

1) eitanazē dzīvnieku saskaņā ar šīs programmas 10.16. punktu, ja sunim vai kaķim novēro trakumsērgai raksturīgās pazīmes (šīs programmas 7.6.1.punktā minētās) vai ja tas atrodas skartajā punktā un apdraudētajā teritorijā;

2) nosūta paraugu laboratoriskai izmeklēšanai uz ZI „BIOR” trakumsērgas diagnozes noteikšanai saskaņā ar šīs programmas 4.5. un 4.6.punktu,

3) dezinficē vietu, kur dzīvnieks eitanazēts.

13.1.3 ja dzīvnieks ir identificēts vai nav identificēts, bet tam nenovēro trakumsērgai raksturīgās pazīmes (šīs programmas 7.6.1.punktā minētās) vai tas neatrodas trakumsērgas skartajā punktā vai apdraudētajā teritorijā, veterinārārsti nekavējoties ievieto dzīvnieku patversmē novērošanai saskaņā ar šīs programmas 13.2. punktu.

13.2. Šīs programmas 13.1.3. minētos klaiņojošos suņus un kaķus vai Dzīvnieku aizsardzības likuma 8.pantā minēto sterilizētos un apzīmētos kaķus dzīvnieku patversmē novēro ne mazāk kā 10 dienas kopš 13.1.punktā minētā notikuma un:

13.2.1. ja pēc novērošanas veterinārārsti konstatē, ka dzīvniekam nav trakumsērgai raksturīgās klīniskās pazīmes (kā minēts šīs programmas 7.6. punktā), dzīvnieku patversmes īpašnieks rīkojas saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto kārtību par dzīvnieka nodošanu dzīvnieku patversmē vai dzīvnieku viesnīcā;

13.2.2. ja novērošanas laikā dzīvnieks nobeidzas, veterinārārsti:

1) nosūta paraugu laboratoriskai izmeklēšanai uz ZI „BIOR” trakumsērgas diagnozes noteikšanai saskaņā ar šīs programmas 4.5. un 4.6. punktu,

2) dezinficē līķa atrašanās vietu.

13.2.3. ja novērošanas laikā veterinārārstam rodas aizdomas par dzīvnieka saslimšanu ar trakumsērgu, tad pieņem lēmumu par dzīvnieka eitanāziju. Pēc eitanāzijas veterinārārsti:

1) nosūta paraugu laboratoriskai izmeklēšanai uz ZI „BIOR” trakumsērgas diagnozes noteikšanai saskaņā ar šīs programmas 4.5. un 4.6. punktu,

2) dezinficē dzīvnieka eitanāzijas vietu.

13.3. Veterinārārsti informē PVD attiecīgās TSV veterināro inspektoru, kā arī aizpilda un nosūta aizpildītās veidlapas un aktus saskaņā ar šīs programmas 11.sadaļā noteikto kārtību.

13.4. Trakumsērgas skartajā punktā un apdraudētajā teritorijā:

13.4.1. klaiņojošo dzīvnieku izķeršanu organizē attiecīgās teritorijas pašvaldība saskaņā ar normatīvajiem aktiem par suņu un kaķu izķeršanu;

13.4.2. noķertos klaiņojošos neidentificētos dzīvniekus vai Dzīvnieku aizsardzības likuma 8.pantā minēto sterilizētos un apzīmētos kaķus veterinārārsti eitanazē, bet identificētos dzīvniekus ievieto dzīvnieku patversmē saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto kārtību par dzīvnieka nodošanu dzīvnieku patversmē vai dzīvnieku viesnīcā.

**Veterinārārsta paziņojums
par lēmuma Nr. _____ nepildīšanu**

20__gada __._____

Pārtikas un veterinārā dienesta _____ teritoriālajai struktūrvienībai
(nosaukums)

Paziņoju, ka dzīvnieka īpašniekam/turētājam _____
(vārds, uzvārds/nosaukums,

personas kods/reģistrācijas numurs, deklarētās dzīvesvietas adrese vai oficiālā elektroniskā adrese (ja personai ir
aktivizēts oficiālās elektroniskās adreses konts), vai elektroniskā adrese (drukātiem burtiem)

piederošajam/valdījumā esošajam (pēc viņa vārdiem) dzīvniekam

- 1) suga _____
- 2) šķirne _____
- 3) vārds _____
- 4) dzimums, vecums _____
- 5) identitātes numurs _____
- 6) apzīmēšanas datums _____
- 7) pazīmju apraksts _____

1. ir veikta klīniskā izmeklēšana un pilnvarotais veterinārārsts nevar vienoties ar dzīvnieka
īpašnieku vai turētāju par normatīvajos aktos dzīvnieku veselības jomā noteikto prasību izpildi;

2. 20__gada __._____ ir sākta novērošana, jo bijušas aizdomas par dzīvnieka
saslimšanu ar trakumsērgu. Dzīvnieka īpašnieks vai turētājs novērošanas laikā nav ievērojis
šādas normatīvajos aktos dzīvnieku veselības jomā noteiktās prasības (atzīmēt atbilstošo):

2.1. nav uzrādījis savu dzīvnieku atkārtotai klīniskai izmeklēšanai:

- desmitajā dienā pēc notikuma – 20__gada __._____
- piecpadsmitajā dienā pēc notikuma - 20__gada __._____
- četrdesmit piektajā dienā pēc notikuma - 20__gada __._____

2.2. nav vakcinējis savu dzīvnieku pret trakumsērgu.

Pilnvarotais veterinārārsts:

darbavieta _____
vārds, uzvārds _____
paraksts* _____

pilnvarojuma līguma Nr. _____
sertifikāta Nr. _____
Z.v.

Dzīvnieka īpašnieka vai turētāja – fiziskās personas – datu apstrāde notiek saskaņā ar Ministru
kabineta 2010. gada 23. februāra noteikumu Nr. 178 "Trakumsērgas profilakses un
apkaršanas kārtība" 19.1 punktu.

Piezīme. * Dokumenta rekvizītus "datums" un "paraksts" neaizpilda, ja elektroniskais
dokuments sagatavots atbilstoši normatīvajiem aktiem par elektronisko dokumentu
noformēšanu.

Lēmums par rīcību ar dzīvnieku

Nr. _____

20__gada __. _____

1. Dzīvnieka īpašnieks/turētājs:

1.1. fiziskai personai - vārds, uzvārds vai juridiskai personai – nosaukums (drukātiem burtiem) _____

1.2. personas kods □□□□□□ - □□□□□□ vai reģistrācijas numurs _____

1.3. deklarētās dzīvesvietas adrese vai oficiālā elektroniskā adrese (ja personai ir aktivizēts oficiālās elektroniskās adreses konts), vai elektroniskā adrese _____

2. Informācija par dzīvnieku:

2.1. suga _____ 2.5. identitātes numurs _____

2.2. šķirne _____ 2.6. apzīmēšanas datums _____

2.3. vārds _____ 2.7. pazīmju apraksts _____

2.4. dzimums, vecums _____

3. Notikuma apraksts, datums _____

4. Dzīvnieka vakcinācija (atbilstoši atzīmēt):

pēdējā profilaktiskā vakcinācija pret trakumsērgu veikta _____
(dd.mm.gggg.)

vakcinācija nav veikta/nav ziņu

5. Lēmums (atbilstoši atzīmēt):

5.1. nesākt dzīvnieka novērošanu;

5.2. veikt dzīvnieka novērošanu saskaņā ar norādījumiem par dzīvnieka novērošanu dienas – no _____ līdz _____ - _____ dienas
(datums) (datums) (dienu skaits ar vārdiem)

Ja dzīvnieka īpašnieks vai turētājs nevar nodrošināt dzīvnieka novērošanu atbilstoši norādījumiem, viņš nodrošina dzīvnieka pārvietošanu uz reģistrētu dzīvnieku turēšanas vietu (piemēram, dzīvnieku patversmi), kurā dzīvnieku novēro saskaņā ar norādījumiem par dzīvnieka novērošanu.

Dzīvnieka novērošanas vieta (adrese) _____

5.3. eitanazēt dzīvnieku un nosūtīt patoloģiskā materiāla paraugu (visu dzīvnieka liķi, liķa galvu vai galvas smadzenes), laboratoriskai izmeklēšanai trakumsērgas diagnozes noteikšanai;

5.3.1. dzīvnieka īpašnieks vai turētājs piekrīt dzīvnieka eitanāzijai;

5.3.2. dzīvnieka īpašnieks vai turētājs atsakās eitanazēt suni, kaķi, mājas (istabas) sesku;

5.4. turpināt dzīvnieka novērošanu līdz _____
(datums)

5.5. pabeigt dzīvnieka novērošanu _____
(datums)

5.6. nosūtīt no dzīvnieka liķa paņemtu patoloģiskā materiāla paraugu (visu dzīvnieka liķi, liķa galvu vai galvas smadzenes), laboratoriskai izmeklēšanai trakumsērgas diagnozes noteikšanai.

6. Ja dzīvnieka īpašnieks atsakās no suņa, kaķa, mājas (istabas) seska eitanāzijas, viņš:

6.1. nodrošina:

6.1.1. dzīvnieka novērošanu (atbilstoši atzīmēt):

10 dienas, ja ir aizdomas par suņa, kaķa, mājas (istabas) seska saslimšanu ar trakumsērgu;

15 dienas, ja ir aizdomas par cita dzīvnieka saslimšanu ar trakumsērgu (izņemot suni, kaķi, mājas (istabas) sesku);

45 dienas, ja ir aizdomas par dzīvnieka inficēšanos ar trakumsērgu;

6.1.2. dzīvnieka vakcināciju pret trakumsērgu vienas dienas laikā pēc novērošanas beigām, ja dzīvnieks nav vakcinēts pret trakumsērgu vai ir nokavēts vakcinācijas termiņš;

6.2. sedz visus izdevumus, kas saistīti ar šā lēmuma 6.1.apakšpunktā minētajām darbībām.

Pilnvarotais veterinārārsts *vai veterinārais inspektors*:

Darbavieta _____

Vārds, uzvārds _____

Paraksts * _____

Pilnvarojuma līguma Nr. _____

Sertifikāta Nr. _____

Z.v. _____

Dzīvnieka īpašnieks vai turētājs:

Apliecinu, ka esmu iepazinies ar lēmumu un dzīvnieka īpašnieka pienākumiem, kas man jāveic tāpēc, ka esmu atteicies no dzīvnieka eitanāzijas. Lēmumam piekrītu un nodrošināšu tā izpildi. Vienu lēmuma eksemplāru saņēmu:

(datums)

(dzīvnieka īpašnieka vai turētāja vārds, uzvārds un paraksts)

Dzīvnieka īpašnieka vai turētāja - fiziskās personas - datu apstrāde notiek saskaņā ar Ministru kabineta 2010. gada 23. februāra noteikumu Nr. 178 "Trakumsērgas profilakses un apkarošanas kārtība" 19.¹ punktu.

Piezīme. * Dokumenta rekvizītus "datums" un "paraksts" neaizpilda, ja elektroniskais dokuments sagatavots atbilstoši normatīvajiem aktiem par elektronisko dokumentu noformēšanu.

Norādījumi dzīvnieka novērošanai

20__gada __._____

1. Dzīvnieka īpašnieks vai turētājs:

1.1. fiziskai personai - vārds, uzvārds vai juridiskai personai - nosaukums (drukātiem burtiem) _____

1.2. personas kods □□□□□□ - □□□□□□ vai reģistrācijas numurs _____

1.3. deklarētās dzīvesvietas adrese vai oficiālā elektroniskā adrese (ja personai ir aktivizēts oficiālās elektroniskās adreses konts), vai elektroniskā adrese _____

2. Informācija par dzīvnieku:

2.1. suga _____ 2.5. identitātes numurs _____

2.2. šķirne _____ 2.6. apzīmēšanas datums _____

2.3. vārds _____ 2.7. pazīmju apraksts _____

2.4. dzimums, vecums _____

3. Norādījumi:

3.1. dzīvnieka novērošanu nodrošina vienā no šādām telpām vai norobežotām platībām (atbilstošo atzīmēt):

iekštelpā (piemēram, mājā, dzīvoklī, kūtī);

sprostā;

pagalmā (piesietu vai īpašā nožogotā platībā);

3.2. dzīvnieka īpašnieks vai turētājs dzīvnieka novērošanas laikā:

3.2.1. nodrošina dzīvnieka turēšanu atsevišķi no cilvēkiem un citiem dzīvniekiem;

3.2.2. nodrošina dzīvnieka sugai atbilstošus turēšanas un labturības apstākļus;

3.2.3. nodrošina dzīvniekam patvērumu pret nelabvēlīgiem laikapstākļiem;

3.2.4. novērš dzīvnieka izbēgšanas iespēju;

3.3. novērošanas laikā dzīvnieku aizliegts:

3.3.1. izvest ārpus īpašuma robežām (ja konstatēts ar trakumsērgu slims dzīvnieks – ārpus skartā punkta un apdraudētās teritorijas), ja vien dzīvnieku netur dzīvoklī. To atļauts izvest pastaigāties ārpus dzīvojamās platības robežām, nodrošinot, ka dzīvnieks nenonāk kontaktā ar cilvēku vai citu dzīvnieku;

3.3.2. pārdot, atdāvināt vai eitanazēt, ja vien eitanāziju neveic pilnvarots veterinārārsts trakumsērgas diagnozes laboratoriskai noteikšanai;

3.4. dzīvnieka īpašnieks vai turētājs nekavējoties, izmantojot jebkuru saziņas veidu, ziņo pilnvarotajam veterinārārstam, ja:

3.4.1. novērošanas laikā dzīvniekam novēro siekalošanos, atteikšanos no barības, nespēju uzņemt barību un ūdeni, uzvedības pārmaiņas vai neraksturīgu izturēšanos attiecībā pret cilvēku vai dzīvnieku;

3.4.2. dzīvnieks nobeidzas;

3.5. dzīvnieka īpašnieks vai turētājs, izmantojot jebkuru saziņas veidu, ziņo pilnvarotajam veterinārārstam un pašvaldībai, ja novērošanas laikā dzīvnieks pazūd;

3.6. piezīmes _____

Pilnvarotais veterinārārsts:

Darbavieta _____

Vārds, uzvārds _____

Pilnvarojuma līguma Nr. _____

Sertifikāta Nr. _____

Paraksts* _____ Z.v.

Ar norādījumiem iepazīnos un vienu norādījumu eksemplāru saņēmu:

(datums)

(dzīvnieka īpašnieka vai turētāja vārds, uzvārds un paraksts)

Dzīvnieka īpašnieka vai turētāja - fiziskās personas - datu apstrāde notiek saskaņā ar Ministru kabineta 2010. gada 23. februāra noteikumu Nr. 178 "Trakumsērgas profilakses un apkarošanas kārtība" 19.¹ punktu.

Piezīme. * Dokumenta rekvizītus "datums" un "paraksts" neaizpilda, ja elektroniskais dokuments sagatavots atbilstoši normatīvajiem aktiem par elektronisko dokumentu noformēšanu.

Akts par dzīvnieka eitanāziju Nr. _____

Eitanāzijas datums un vieta

_____ (dd.mm.gggg.)

_____ (adrese)

Informācija par dzīvnieku:

1) suga _____

2) šķirne _____

3) vārds _____

4) dzimums, vecums _____

5) identitātes numurs _____

6) apzīmēšanas datums _____

7) pazīmju apraksts _____

8) piezīmes (ja eitanazē dzīvnieku, kam nav zināms īpašnieks vai turētājs) _____

Eitanāzija paredzēta trakumsērgas apkaršanas programmā, jo dzīvnieks tieši apdraud citu dzīvnieku vai cilvēku veselību vai dzīvību.

Piezīmes _____

Eitanāzijai izmantotās zāles

_____ (nosaukums)

_____ (deva)

Dzīvnieka īpašnieks vai turētājs _____

(vārds, uzvārds/nosaukums,

_____ personas kods/reģistrācijas numurs, deklarētās dzīvesvietas adrese, vai

_____ oficiālā elektroniskā adrese (ja personai ir aktivizēts oficiālās elektroniskās adreses konts), vai elektroniskā adrese (drukātiem burtiem))

_____ (paraksts)

Pilnvarotais veterinārārsts:

Darbavieta _____

Vārds, uzvārds _____

Paraksts* _____

Pilnvarojuma līguma Nr. _____

Sertifikāta Nr. _____

Z.v.

Dzīvnieka īpašnieka vai turētāja - fiziskās personas - datu apstrāde notiek saskaņā ar Ministru kabineta 2010. gada 23. februāra noteikumu Nr. 178 "[Trakumsērgas profilakses un apkaršanas kārtība](#)" 19.¹ punktu.

Piezīme. * Dokumenta rekvizītus "datums" un "paraksts" neaizpilda, ja elektroniskais dokuments sagatavots atbilstoši normatīvajiem aktiem par elektronisko dokumentu noformēšanu.

Izziņa par dzīvnieka klīniskās izmeklēšanas rezultātiem iesniegšanai ārstniecības personai

Nr. _____

20__gada __. _____

Izsniegta pēc dzīvnieka īpašnieka vai turētāja _____
(vārds, uzvārds/nosaukums,

personas kods/reģistrācijas numurs, deklarētās dzīvesvietas adrese vai oficiālā elektroniskā adrese (ja personai ir
aktivizēts oficiālās elektroniskās adreses konts), vai elektroniskā adrese (drukātiem burtiem))

pieprasījuma iesniegšanai ārstniecības personai, jo, pēc dzīvnieka īpašnieka/turētāja vārdiem,
viņam piederošais/valdījumā esošais dzīvnieks

- 1) suga _____
- 2) šķirne _____
- 3) vārds _____
- 4) dzimums, vecums _____
- 5) identitātes numurs _____
- 6) apzīmēšanas datums _____
- 7) pazīmju apraksts _____

20__gada __. _____ ir sakodis/saskrāpējis/apsiekalojis (atzīmēt atbilstošo) personu,
kas dzīvnieka īpašniekam vai turētājam ir zināma (piemēram, radnieks, draugs, kaimiņš)/nav
zināma (piemēram, nejauši satikta persona) (atzīmēt atbilstošo)

_____ (vārds, uzvārds, adrese, tālruņa numurs)

Notikuma vieta _____
(pilsēta, novads, adrese,

_____ aptuvena lokalizācija (ja nav zināma precīza adrese))

Cietusī persona izziņas pieprasīšanas laikā ir vērsusies/nav vērsusies/nav ziņu (atzīmēt
atbilstošo) pie ārstniecības personas ārstniecības iestādē

_____ (ārstniecības personas vārds, uzvārds vai iestādes nosaukums (drukātiem burtiem),

_____ elektroniskā adrese, tālruņa numurs)

Aizpilda praktizējošais vai pilnvarotais veterinārārsts:

Nr. p.k.	Trakumsērgas riska faktori	Atzīmēt vajadzīgo		
		Ir	Nav	Piezīmes
1.	Dzīvniekam klīniskās izmeklēšanas laikā konstatētas svaigas brūces vai skrāpējumi	☐	☐	
2.	Klīniskās izmeklēšanas laikā dzīvniekam novērojamas trakumsērgai raksturīgas klīniskās pazīmes	☐	☐	
3.	Dzīvnieks ir vakcinēts pret trakumsērgu saskaņā ar Veterinārmedicīnas likumā noteiktajām prasībām	☐	☐	

Es, praktizējošs vai Pārtikas un veterinārā dienesta pilnvarotais veterinārārsts

(vārds, uzvārds, sertifikāta numurs)

apliecinu, ka minētais dzīvnieks ir klīniski izmeklēts un neuzrāda/uzrāda (atzīmēt atbilstošo) saslīmšanas ar trakumsērgu klīniskās pazīmes:

- novērošanas 0.dienā *

(dd.mm.gggg.)

Dzīvnieks jānovēro 10 dienas līdz 20__gada __._____

- novērošanas 10.dienā***

(dd.mm.gggg.)

Dzīvnieka novērošana ir pārtraukta/jāturpina (atzīmēt atbilstošo) līdz

20__gada __._____

Pēdējā vakcinācija dzīvniekam pret trakumsērgu ir veikta

(dd.mm.gggg.)

Dzīvnieks pret trakumsērgu vakcinēts _____ reizes

Papildinformācija _____

Praktizējošais vai pilnvarotais veterinārārsts:

Darbavieta _____

Pilnvarojuma līguma Nr. _____

Vārds, uzvārds _____

Sertifikāta Nr. _____

Paraksts*** _____

Z.v.

Dzīvnieka īpašnieka vai turētāja - fiziskās personas - datu apstrāde notiek saskaņā ar Ministru kabineta 2010. gada 23. februāra noteikumu Nr. 178 "[Trakumsērgas profilakses un apkarošanas kārtība](#)" 19.¹ punktu.

Piezīmes.

- * Aizpilda, ja sāk dzīvnieka novērošanu.
- ** Aizpilda, ja dzīvnieka novērošanu paredzēts pārtraukt desmitajā dienā pēc notikuma.
- *** Dokumenta rekvizītus "datums" un "paraksts" neaizpilda, ja elektroniskais dokuments sagatavots atbilstoši normatīvajiem aktiem par elektronisko dokumentu noformēšanu.

Aizpilda dzīvnieka īpašnieks vai turētājs:

Nr. p.k.	Trakumsērgas riska faktori	Atzīmēt vajadzīgo		
		Ir	Nav	Nav zināms
1.	Mājas (istabas) dzīvnieks, kas dzīvo tikai slēgtās telpās	☐	☐	☐
2.	Pēdējo sešu mēnešu laikā dzīvnieks cietis no dzīvniekiem, kas bija slimi ar trakumsērgu	☐	☐	☐
3.	Pēdējo sešu mēnešu laikā dzīvnieks kontaktējies ar savvaļas dzīvniekiem	☐	☐	☐
4.	Pēdējo sešu mēnešu laikā dzīvnieks cietis no klaiņojošu (nezināmu) dzīvnieku uzbrukuma	☐	☐	☐
5.	Pēdējās nedēļas laikā dzīvniekam novērotas uzvedības izmaiņas	☐	☐	☐
6.	Dzīvnieks pastāvīgi tiek turēts teritorijā, kur dzīvniekiem pēdējo sešu mēnešu laikā reģistrēti trakumsērgas gadījumi	☐	☐	☐

7.	Pēdējo sešu mēnešu laikā dzīvnieks pārvests uz trakumsērgas skartu punktu	☐	☐	☐
8.	Dzīvnieks provocēts uzbrukumam	☐	☐	☐

(datums)

(dzīvnieka īpašnieka vai turētāja vārds, uzvārds un paraksts)

Trakumsērgas apkaršanas pasākumu plāna paraugs

Nr. p.k.	Veicamie pasākumi	Izpildes termiņš (no _____ līdz _____)	Atbildīgais par pasākuma izpildi
Skartajā punktā un apdraudētajā teritorijā			
1.	Noteikt trakumsērgas ierobežojuma ilgumu vismaz uz 30 dienām	Vienas darbdienu laikā pēc ziņojuma saņemšanas par apstiprinātu trakumsērgas diagnozi	PVD attiecīgā TSV
2.	Nodrošināt pasākumu īstenošanas kontroli	Visā ierobežojuma laikā	PVD attiecīgā TSV
3.	Nodrošināt epidemioloģisko izmeklēšanu un kontaktpersonu (cilvēku, kas bijuši kontaktā ar dzīvnieku, kurš ir slims ar trakumsērgu, vai šāda dzīvnieka līķi) noteikšanu	Nekavējoties pēc ziņojuma saņemšanas par apstiprinātu trakumsērgas diagnozi	Slimību profilakses un kontroles centrs
4.	Informēt administratīvās (attiecīgās) teritorijas iedzīvotājus par trakumsērgas gadījumu un tā apkaršanas pasākumiem	Nekavējoties pēc ziņojuma saņemšanas par apstiprinātu trakumsērgas diagnozi	Attiecīgā pašvaldība
5.	Informēt Valsts meža dienesta attiecīgo teritoriālo struktūrvienību par nepieciešamību organizēt noteiktajā ierobežojuma laikā nelimitēto medījamo dzīvnieku medīšanu un savvaļas dzīvnieku līķu nogādāšanu uz PVD attiecīgo TSV, kas tālāk līķus nogādā uz ZI „BIOR” trakumsērgas diagnozes noteikšanai	Vienas darbdienu laikā pēc ziņojuma saņemšanas par apstiprinātu trakumsērgas diagnozi	PVD attiecīgās TSV valsts vecākais inspektors veterinārajā jomā
6.	Aizliegt rīkot skartajā punktā un apdraudētajā teritorijā dzīvnieku izstādes, sacensības un citus pasākumus ar dzīvnieku piedalīšanos (medības rīko, ja Valsts meža dienesta attiecīgā teritoriālā struktūrvienība to norisi saskaņo ar Valsts galveno pārtikas un veterināro inspektoru)	Visā ierobežojuma laikā	PVD attiecīgās TSV valsts vecākais inspektors veterinārajā jomā
6. ¹	Ja piešķirts no trakumsērgas brīvas valsts statuss, organizē ārkārtas savvaļas dzīvnieku perorālo vakcināciju pret trakumsērgu, ja vien gaisa temperatūra nav	Nekavējoties pēc ziņojuma saņemšanas par	PVD

	zemāka par 0 °C	apstiprinātu trakumsērgas diagnozi savvaļas dzīvniekam	
6. ²	Informē biedrību "Latvijas Pašvaldību savienība", Slimību profilakses un kontroles centru un Valsts meža dienestu par plānoto savvaļas dzīvnieku vakcināciju un piesardzības pasākumiem	Pirms tiek uzsākta tabulas 6. ¹ punktā minētā savvaļas dzīvnieku perorālā vakcinācija	PVD
Skartajā punktā			
7.	Aizliegt pārvietot dzīvniekus ārpus skartā punkta (izņemot lauksaimniecības dzīvnieku pārvietošanu uz kautuvi tūlītējai nokaušanai)	Visā ierobežojuma laikā	Dzīvnieka īpašnieks vai turētājs
8.	Eitanazēt vai ievietot novērošanā nevakcinētu suni, kaķi vai mājas (istabas) sesku, kam bijis kontakts ar dzīvnieku, kuram apstiprināta trakumsērgas diagnoze	Vienas dienas laikā pēc ziņojuma saņemšanas par apstiprinātu trakumsērgas diagnozi	Dzīvnieka īpašnieks vai turētājs
9.	Ar dzīvnieku, kuram nav Veterinārmedicīnas likumā noteikta prasība veikt trakumsērgas vakcināciju un kurš nav vakcinēts, veikt vienu no šādām darbībām:		Dzīvnieka īpašnieks vai turētājs
9.1.	eitanazēt	Vienas dienas laikā	
9.2.	pēc kontakta (sakošanas, saskrāpēšanas, apsiekalšanas vai uzbrukuma) nosūtīt uz kautuvi tūlītējai nokaušanai un līdz nosūtīšanai uz kautuvi no šāda dzīvnieka iegūto pienu pastērēt 60 °C temperatūrā no 5 līdz 10 minūtēm pirms lietošanas cilvēka uzturā vai izēdināšanas dzīvniekiem	Triju dienu laikā	
9.3.	vakcinēt pret trakumsērgu	Vienas dienas laikā	
9.4.	eitanazēt vai ievietot novērošanā vismaz uz 45 dienām nevakcinētu suni, kaķi vai mājas (istabas) sesku, kam bijis kontakts ar dzīvnieku, kuram apstiprināta trakumsērgas diagnoze	Vienas dienas laikā pēc ziņojuma saņemšanas par apstiprinātu trakumsērgas	Dzīvnieka īpašnieks vai turētājs

		diagnozi	
10.	Pienu, kas iegūts no dzīvnieka, par kuru ir aizdomas par saslimšanu ar trakumsērgu, iznīcināt vai termiski apstrādāt, izmantojot metodes, kas nodrošina trakumsērgas ierosinātāja iznīcināšanu (pēc termiskās apstrādes šādu pienu var izmantot dzīvnieku barībā)	Novērošanas laikā	Dzīvnieka īpašnieks vai turētājs
11.	Gaļu un blakusproduktus, kas iegūti no dzīvnieka, par kuru ir bijušas aizdomas par saslimšanu ar trakumsērgu, un kas nav paredzēti cilvēku uzturam, pārstrādāt vai iznīcināt saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009.gada 21.oktobra Regulu (EK) Nr. 1069/2009 , ar ko nosaka veselības aizsardzības noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem un atvasinātajiem produktiem, kuri nav paredzēti cilvēku patēriņam, un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 1774/2002 (Dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu regula)	Triju dienu laikā	Dzīvnieka īpašnieks vai turētājs

TRAKUMSĒRGAS PARAUGU PAVADRAKSTS

7

Informācija par klientu:

Pasūtītājs*:

Maksātājs*:

Dzīvnieka īpašnieks*:

***Privātpersonām:** vārds, uzvārds, adrese, tālrunis, e-pasts; **Juridiskām personām:** nosaukums, jurid.adrese, reģistr.numurs, e-pasts, tālrunis, pārstāvis

Informācija par paraugu:

Izmeklējamais materiāls, iesaiņojums, plombas Nr

Dzīvnieks (suga, vārds, vecums).....

Dzīvnieka ID Nr. ___ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □

Informācija par pēdējo vakcināciju pret trakumsērgu.....
vakcīnas nosaukums, vakcinācijas datums

Dzīvnieka nobeigšanās vai piespiedu kaušanas/eitanāzijas/nomedīšanas datums: _____._____.20____.g.

Nomedīšanas vieta

Informācija par slimības gadījumu.....

Parauga ņemšanas procedūra..... Datums _____._____.20____.g. laiks _____

Parauga ņemšanas vieta

Paraugu noņēma:
vārds, uzvārds, tālr. Nr., amats, spiedogs

Izmeklēšanas mērķis:

Paraugs nonemts dzīvniekam, kas ir:

☐ - klīniski aizdomīgs	☐ - sabraukts uz ceļa	☐ - nomedīts savvaļas dzīvnieku orālās
☐ - kontaktējies ar cilvēku	☐ - atrasts miris	vacc. efektivitātes kontrolei
☐ - kontaktējies ar dzīvnieku	☐ - nomedīts apdraudētajā teritorijā	☐ - nomedīts citos gadījumos

- imunitātes spraiguma kontrole mīldzīvnieku starpvalstu pārvadāšanai (FAVN)

- imunitātes spraiguma kontrole citos gadījumos

Paraugu izmeklēt:

- virusoloģiski.....

- seroloģiski.....

- veikt diferenciāldiagnostiku

norādīt slimību un nosakāmos rādītājus

Piezīmes:.....

pēc veterinārārsta / veterinārā inspektora ieskatiem plašāku informāciju brīvā formā pievienot pavadrakstam ar saspiedņu skavu

Testēšanas laboratorija un testēšanas metodes, t.sk. neakreditētās un nestandartizētās, saskaņotas ar pasūtītāju. Informācija par datu subjekta tiesībām pieejamas www.bior.lv sadaļā Privātuma politika. Ar savu parakstu apliecinu, ka piekritu manu datu apstrādei. Uzņemos atbildību par citu personu datu nodošanu BIOR un norādītā elektroniskā pasta drošības riskiem. Piekritu testēšanas pārskatu, rēķinu un citus dokumentus saņemt elektroniski PDF formā uz

e-pasts: _____

Piezīmes: _____

Maksātāja paraksts: _____
juridiskām personām – paraksta atšifrējums, amats, spiedogs; fiziskām personām – paraksta atšifrējums

20 ____ . g. ____ . _____

**Trakumsērgas valsts uzraudzības un apkarošanas programmas ietvaros
veikto pakalpojumu izmaksu aprēķins**
(saskaņā ar Lēmums par rīcību ar dzīvnieku Nr. _____, datums _____)

Valsts pilnvarots
veterinārārsts: _____

Vārds, uzvārds, sertifikāta Nr., tālruņa Nr./ komersanta nosaukums,

_____ adrese

_____ Teritoriālais kods

Dzīvnieka
īpašnieks/turētājs: _____

nosaukums / vārds, uzvārds, tālruņa Nr.

_____ juridiskā adrese/dzīvesvietas adrese - māja/iela, pilsēta/pagasts, novads, pasta indekss

_____ nodokļa maksātāja vai PVN maksātāja kods/ personas kods

N.p.k.	Pakalpojuma veids	Pakalpojumu izmaksas EUR (t.sk. PVN *)	Vienību skaits	Izmaksas kopā
1.	Vizīte (dokumentācijas aizpildīšana un aprītes nodrošināšana)	8,60		
2.	Dzīvnieka klīniskā apskate:			
	1- 4 dzīvnieki (darbs par katru dzīvnieku)	1,42		
	5 un vairāk dzīvnieki (darbs par katru dzīvnieku)	0,71		
3.	Eitanāzija (darbs par dzīvnieku)	2,85		
4.	Eitanāzijas līdzeklis (par 1 ml), (EUR/ml)	1,00		
5.	Izmeklējamā materiāla iesaiņošana (materiāli)	1,42		
6.	Dzīvnieka līķa (eitanazētā dzīvnieka) atrašanās vietas dezinfekcija (darbs un aprīkojums), (EUR/m ²)	0,14		
7.	Dzīvnieka līķa iznīcināšana:			
	vidējs dzīvnieks (20-99 kg)	14,23		
	mazs dzīvnieks (0-19 kg)	7,11		
8.	Faktiskās transporta izmaksas (EUR/km)	0,28		
9.	Atrasta lapsas, jenotsuņa līķa (nav bijis kontakts ar mājdzīvniekiem, cilvēkiem) nogādāšana ZI "BIOR" trakumsērgas izmeklējumam	40,00		
Kopā:				

* - pakalpojuma cenā ietilpst gan PVN, ja pakalpojuma sniedzējs ir reģistrējies VID kā PVN maksātājs, gan IIN, ja pakalpojuma sniedzējs ir reģistrējies kā pašnodarbināta persona

valsts pilnvarota veterinārārsta izdevumus apmaksā no valsts budžeta līdzekļiem saskaņā ar "Trakumsērgas valsts uzraudzības un apkarošanas programma" noteiktajām izmaksām (no 1. līdz 8. pozīcijai saskaņā ar veiktajām darbībām)

atrasta lapsas, jenotsuņa līķa (nav bijis kontakts ar mājdzīvniekiem, cilvēkiem) gadījumā valsts pilnvarotajam veterinārārstam atmaksā tikai 1., 5. un 9. pozīciju

par sniegtajiem pakalpojumiem dzīvnieka īpašnieks/turētājs segs izdevumus pēc piestādītā rēķina saskaņā ar

"Trakumsērgas valsts uzraudzības un apkarošanas programma" noteiktajām izmaksām, pamatojoties uz MK noteikumos Nr.178 "Trakumsērgas profilakses un apkarošanas kārtība"(23.02.2010.) noteikto kārtību

Dzīvnieka īpašnieka/turētāja paraksts, datums:

(paraksta atšifrējums)

Valsts pilnvarota veterinārārsta paraksts, datums:

ZV.

(ieraksts par dzīvnieka īpašnieka/turētāja atteikšanos parakstīt izmaksu aprēķinu un ierakstītāja (veterinārārsts vai liecinieks) paraksts)

Aprēķins pieņemts PVD _____pārvaldē 20____.gada ____ .

datums, mēnesis

Aprēķinu apstiprina _____

Valsts veterinārais inspektors (zīmogs, paraksts)

Aprēķinam piešķirts

Nr.:

Atskaites periods:

Apstiprinu: PVD _____ valsts vecākais veterinārais inspektors _____

_____ gads, mēnesis

_____ zīmogs, paraksts

Trakumsērgas valsts uzraudzības un apkarošanas programmas ietvaros veikto pasākumu izmaksu kopsavilkums

N.p.k.	Valsts pilnvarota veterinārārsta vārds, uzvārds (komersanta nosaukums)	Izmaksu aprēķinam piešķirtais Nr.	Vizīte, EUR	Dzīvnieka klīniskā apskate, EUR	Eitanāzija (darbs), EUR	Eitanāzijas līdzeklis, EUR	Izmeklējama materiāla iesaiņošana (materiāli), EUR	Dzīvnieka līķa (eitanazētā dzīvnieka) atrašanās vietas dezinf., EUR	Dzīvnieka līķa iznīcināšana, EUR	Transporta izmaksas, EUR	Atrasta lapsas, jenotsuņa līķa (nav bijis kontakts ar mājdzīvniekiem, cilvēkiem) nogādāšana ZI "BIOR" trakumsērgas izmeklējumam, EUR	Kopā apmaksai, EUR	Atzīme gadījumā, ja tiek nosūtīts izmaksu aprēķins (8.pielik.) uz PVD CA
1.													
2.													
3.													
4.													
5.													
KOPĀ													

Pārvaldes valsts veterinārais inspektors: _____
vārds, uzvārds _____ paraksts

Zīmogs:

Trakumsērgas aizdomu gadījumu reģistrācijas žurnāls

Nr.p. k.	Datums un laiks; Kurš paziņoja (vārds, uzvārds, kontaktālrūņa Nr.)	Informācija par dzīvnieka īpašnieku (vārds, uzvārds, adrese, kontaktālrūņa Nr.)	Dzīvnieks un ziņas par to	Notikuma īss apraksts	Paziņojuma saņēmējs TSV (vārds, uzvārds, amats)	Veterinārārsts (vārds, uzvārds), kuram paziņota informācija; Datums un laiks	Atsauces par ieviestajiem apkaršanas pasākumiem*	Izmaksu aprēķinam piešķirtais Nr.

* Norāda informāciju saistībā ar trakumsērgas aizdomu/apstiprināšanas gadījumu, piemēram:

- lēmums par rīcību ar dzīvnieku un akta Nr.
- akta par dzīvnieka eitanāziju Nr.
- testēšanas pārskata Nr. par apstiprinātu/neapstiprinātu trakumsērgas diagnozi
- veterinārārsta paziņojuma par lēmuma neizpildi Nr.
- rīkojuma par trakumsērgas ierobežojumu uzlikšanu - Nr. un datums
- rīkojuma par trakumsērgas ierobežojumu atcelšanu – Nr. un datums